

8.1.2025

ALAVIESKA-KALAJOKI

MIEHENNEVA TUULIPUISTON HANKEALUEEN JA SÄHKÖNSIIRTOREITTIIEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2024

Tilaaaja:
A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Eolus Energy Oy

Heilu Oy
Jaakko Ervasti
Jussi-Pekka Hiltunen
Kalle Luoto

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	6
2. Perustietoa inventointialueesta	8
3. Menetelmät	12
4. Tulokset	13
5. Arkeologiset kohteet.....	15
Kiinteät muinaisjäännökset	16
5.1. Marjakangas 2	16
5.2. Sarpaneva	17
5.3. Ojala.....	18
5.4. Marjaneva.....	19
5.5. Taluskylä Sammakonkangas.....	21
5.6. Satokankaanniittu*.....	24
5.7. Miehenneva	26
5.8. Miehenneva 2	30
5.9. Tuulenpesä	32
5.10. Lammasniemi 2	33
Muut kulttuuriperintökohteet.....	37
5.11. Sarpakangas 2	37
5.12. Sarpakangas 1	38
5.13. Marjahaka*	39
5.14. Jäneskangas 2*	42
5.15. Salmikangas*.....	44
5.16. Pahikkala*.....	46
5.17. Ämmänvääri*.....	48
5.18. Matkahaka*.....	50
5.19. Aittaneva 1*	52
5.20. Aittaneva 2*	54
5.21. Kähmäkangas	56
5.22. Kähmäkangas 2	60
Lähteet	62
Maastossa kuljetut alueet	63
Maastossa paikannetut rajamerkit vanhoilla kartoilla	64
Kuvia	67

Karttaluettelo

Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta.....	5
Kartta 2. Yleiskartta inventointialueista. Tuulipuiston hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla ja sähkönsiirtoreitit vihreällä viivalla.....	7
Kartta 3. Inventointialueet noin 4000 vuotta sitten. Rantavaihe on hahmotettu 40 metrin korkeuskäyrän mukaan.....	11
Kartta 4. Yleiskartta arkeologisista kohteista.....	14
Kartta 5. Kohteen 5.1. Marjakangas 2 kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	16
Kartta 6. Kohteen 5.2. Sarpaneva kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	17
Kartta 7. Kohteen 5.3. Ojala kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	18
Kartta 8. Kohteen 5.3. Marjaneva kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	20
Kartta 9. Kohteen 5.5. Taluskylä Sammakonkangas kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	22
Kartta 10. Kohde 5.5. Taluskylä Sammakonkangas MML:n 0,5 p korkeusmallissa.	22
Kartta 11. Kohteen 5.6. Satokankaannittu kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.	24
Kartta 12. Kohde 5.6. Satokankaannittu MML:n 0,5 p korkeusmallissa.	25
Kartta 13. Kohteen 5.7. Miehenneva kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla.....	27
Kartta 14. Kohde 5.7. Miehenneva MML:n 0,5 p korkeusmallissa.....	28
Kartta 15. Kohteiden 5.8. Miehenneva ja 5.9. Tuulenpesä kohdekartat. Aluerajaukset on merkitty punaisella vinorasterilla.....	30
Kartta 16. Kohteen 5.10. Lammasniemi kohdekartat. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla.....	34
Kartta 17. Kohteen 5.11. Sarpakangas 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	37
Kartta 18. Kohteen 5.12. Sarpakangas 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitti on merkitty vihreällä viivalla.....	38
Kartta 19. Kohteen 5.13. Marjahaka kohdekartta. Rajamerkki 1 on merkitty ruskealla pisteellä ja rajamerkki 2 ruskealla tähdellä. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	40
Kartta 20. Kohteen 5.14. Jäneskangas 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitti on merkitty vihreällä viivalla.....	42
Kartta 21. Kohteen 5.15. Salmikangas kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla ja sähkönsiirtoreitit vihreällä viivalla.....	44
Kartta 22. Kohteen 5.16. Pahikkala kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitti on merkitty vihreällä viivalla.....	46
Kartta 23. Kohteen 5.17. Ämmänvaara kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.....	48
Kartta 24. Kohteen 5.18. Matkahaka kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Kohteen 5.9. Tuulenpesä aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla.....	51
Kartta 25. Kohteen 5.19. Aittaneva kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä.....	52
Kartta 26. Kohteen 5.20. Aittaneva 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä.....	54

Kartta 27. Kohteen 5.21. Kähmäkangas kohdekartta. Kohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.	57
Kartta 28. Kohteen 5.22. Kähmäkangas 2 kohdekartta. Kohteen 5.10. Lammasniemi aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla.	60
Kartta 29. Inventoinnissa tarkastetut alueet. Tarkastetut alueet on merkitty sinisellä rasterilla.	63
Kartta 30. Inventoinnissa paikannetut rajamerkit vuoden 1834-35 Taluskylän yhteismaiden kartoilla. Rajamerkit on merkitty vihreillä kolmioilla. Numerot ovat tämän raportin kohdenumeroita.	64
Kartta 31. Inventoinnissa paikannetut rajamerkit vuoden 1848 pitäjänkartoilla.	65
Kartta 32. Inventoinnissa paikannetut rajamerkit vuoden 1954 peruskartoilla.	66

Kansikuva: Miehennevan jätinkirkko (raportin kohde 5.7) raivattua keskiosaa. Itään.

Taustakarttoina Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 01/2025 aineistoa, ellei toisin mainita. Koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000. Raportin kuvat: Jussi-Pekka Hiltunen ja Jaakko Ervasti.

ALAVIESKA-KALAJOKI

Miehenneva tuulipuiston hankealueen ja sähkönsiirtoreitin arkeologinen inventointi 2024

Arkistotiedot

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Jaakko Ervasti, FM Jussi-Pekka Hiltunen, FM Kalle Luoto
Kenttätyöaika:	29.-31.10.2024
Tutkimusten tilaaja:	A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Aikaisemmat tutkimukset tutkimusalueilla:	Miikka Haimila 2002. Alavieskan inventointi. Museovirasto Hans-Peter Schulz 2014. Alavieska 2014. Tolosperän tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi. Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu. Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi, Siiri Tuomenoja 2023. Kalajoki–Alavieska Marjanevan alueen arkeologinen inventointi 2023. Maanala Oy.

Tiivistelmä

A-insinöörit Suunnittelu Oy ja Eolus Energy Oy on selvittämässä tuulipuiston sijoittumista Alavieskan Miehennevan alueelle. Suunnittelun tässä vaiheessa tuulivoimapuistoon kuuluu enintään 6 voimalaa (VE1). Hankkeeseen kuuluu ulkoiset sähkönsiirtoreitit, jotka sijoittuvat tuulipuiston luoteispuolelle Alavieskan kunnan ja Kalajoen kaupungin alueille. Lisäksi hankkeeseen kuuluu aurinkovoima-alueiden sijoittamista tuulivoimapuiston yhteyteen.

Osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä Heilu Oy suoritti hankealueen sekä sähkönsiirtoreittien arkeologisen inventoinnin. Inventoinnin tavoitteena oli etsiä alueelta ennestään tuntemattomia arkeologia kohteita ja tarkastaa tunnettujen kohteiden nykytila. Inventoinnin suorittivat arkeologit FM Jaakko Ervasti, FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Kalle Luoto. Inventoinnin maastotyöt tehtiin 29.-31.10.2024.

Miehennevan tuulipuiston hankealueelta tunnettiin entuudestaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi muu kulttuuriperintökohde. Suunniteltujen sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tunnettiin entuudestaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä, kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta sekä yksi mahdollinen muinaisjäännös.

Inventoinnin tuloksena tavattiin yhdeksän uutta arkeologista kohdetta, joista yhtä ehdotetaan kiinteäksi muinaisjäännökseksi ja kahdeksaa muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta.

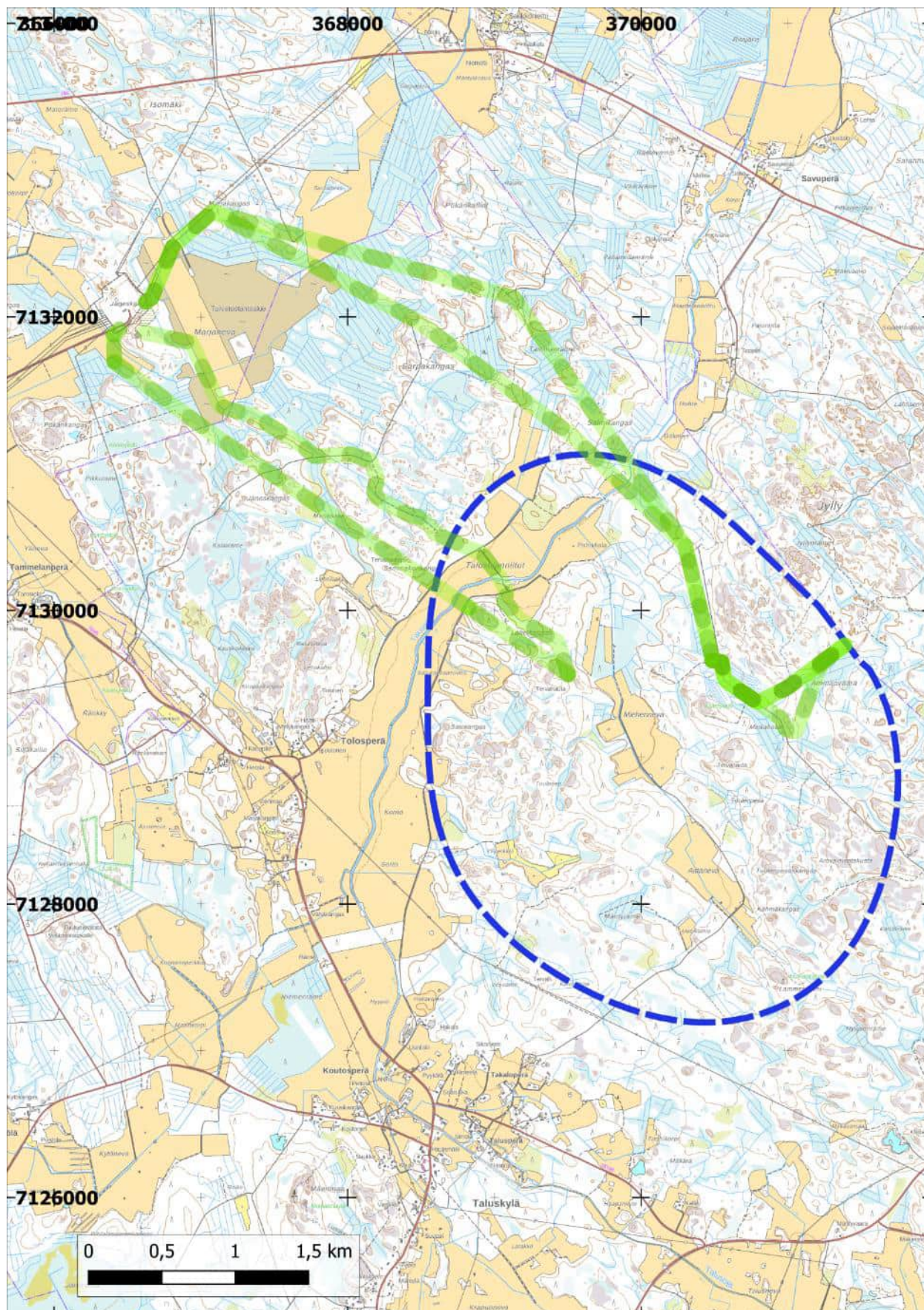
Inventoitu tuulipuiston hankealue ja sähkönsiirtoreitti sijoittuvat sinisen alueen sisäpuolelle.

1. Johdanto

A-insinöörit Suunnittelu Oy ja Eolus Energy Oy on selvittämässä tuulipuiston, sähkönsiirtoreittien ja aurinkovoima-alueiden sijoittumista Miehennevalle Alavieskan kuntaan. Suunniteltu tuulivoimapuisto sisältää enintään 6 voimalaa (VE1) noin 950 hehtaarin kokoisella alueella sekä aurinkovoima-alueita Miehennevan ja Aittanevan viljelyalueille. Hankkeeseen kuuluvat alueen ulkopuolelle sijoittuvat sähkönsiirtovaihtoehdot ulottuvat Kalajoen kaupungin alueelle hankealueen luoteispuolelle. Sähkönsiirtovaihtoehtoja on viisi. SVE1 on 110 kilovoltin ilmajohtoreitti, jonka pituus on neljä kilometriä. SVE2 on 110 kilovoltin ilmajohtoreitti, jonka pituus on 5,8 kilometriä. SVE3 on 110 kilovoltin ilmajohtoreitti, jonka pituus 5,5 kilometriä. SVE4 on 33 kilovoltin maakaapelireitti, jonka pituus on 4,1 kilometriä. SVE5 on yhteinen 400 kilovoltin ilmajohtoreitti Kettukankaan hankkeen kanssa, jolloin hankealueelle sijoittuisi joko 1,2 kilometriä pitkä maakaapelireitti tai 1,5 kilometriä pitkä maakaapelireitti. Sähkönsiirtovaihtoehtojen päätepisteenä on Fingrid Oyj:n sähköasema Kalajoen Jylkässä.

Pohjois-Pohjanmaan museo edellytti hankkeesta antamassaan lausunnossaan (OUKA/8001/10.02.01/2024) suunnittelualueella tehtäväksi arkeologisen inventoinnin osana selvitystyötä. Osana suunnittelutyön ympäristöselvityksiä Heilu Oy laati tuulipuiston hankealueella ja suunnitelluilla sähkönsiirtoreiteillä arkeologisen inventoinnin. Inventoinnin tavoitteena oli etsiä ennestään tuntemattomia arkeologia kohteita ja tarkastaa tunnettujen kohteiden nykytila.

Inventoinnin toteuttivat Heilu Oy:n arkeologit FM Jaakko Ervasti ja FM Jussi-Pekka Hiltunen. Inventoinnin maastotyöt tehtiin kolmen päivän aikana 29.-31.10.2024 (6 henkilötyöpäivää). Inventoinnin raportti kirjoitettiin joulukuussa 2024 sekä tammikuussa 2025. Raportista vastasivat Jussi-Pekka Hiltunen, Jaakko Ervasti ja Kalle Luoto.

Kartta 2. Yleiskartta inventointialueista.

Tuulipuiston hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla ja sähkönsiirtoreitit vihreällä viivalla.

2. Perustietoa inventointialueesta

Tuulipuiston hankealue sijaitsee Alavieskan kunnan pohjoisosassa Taluskyläntien ja Merijärventien välisellä metsä- ja peltoalueella. Etäisyys Alavieskan kuntakeskukseen on noin 9 kilometriä ja Merijärven kuntakeskukselle noin 6 kilometriä. Hankealue rajautuu koillisosassa kuntien väliseen rajaan. Alue on asumatonta metsämaastoa, joka on pääosin metsätaloustaloudessa. Havu- ja sekametsän lisäksi alueella sijaitsee myös harvapuustoisia, osin avoimia ojitettuja suoalueita. Hankealueen keski- ja eteläosassa sijaitsevat Miehennevan ja Aittanevan peltoalueet, luoteisosassa sijaitsee Talusojanniitun peltoaukea. Alueen luoteis-pohjoisosassa virtaa Talusojat.

Suunnitellut sähkönsiirtoreitit sijoittuvat osin hankealueen sisäpuolelle sekä hankealueesta luoteeseen kohti Marjanevan turvetuotantoaluetta ja Jylkän sähköasemaa. Sähkönsiirtoreitit ulottuvat Kalajoen kaupungin alueelle. Pääpiirteiltään sähkönsiirtoreitin maasto muistuttaa hankealuetta. Sähkönsiirtoreitit sijoittuvat pääasiassa ojitetuille suoalueille sekä sekametsäalueille.

Tutkimusalueiden maaperä on pääsääntöisesti sekalajitteinen maalaji ja paikoitellen esiintyy kalliomaata. Soistuneilla alueilla on turvekerrosta. Hankealueella sekä sähkönsiirtoreitillä ei ole suuria korkeuseroja. Hankealue sijoittuu korkeusvälille noin 45–65 m mpy. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sijoittuu korkeusvälille noin 35–45 m mpy. Tutkimusalueet ovat matalimmillaan luoteessa ja korkeimmillaan kaakossa.

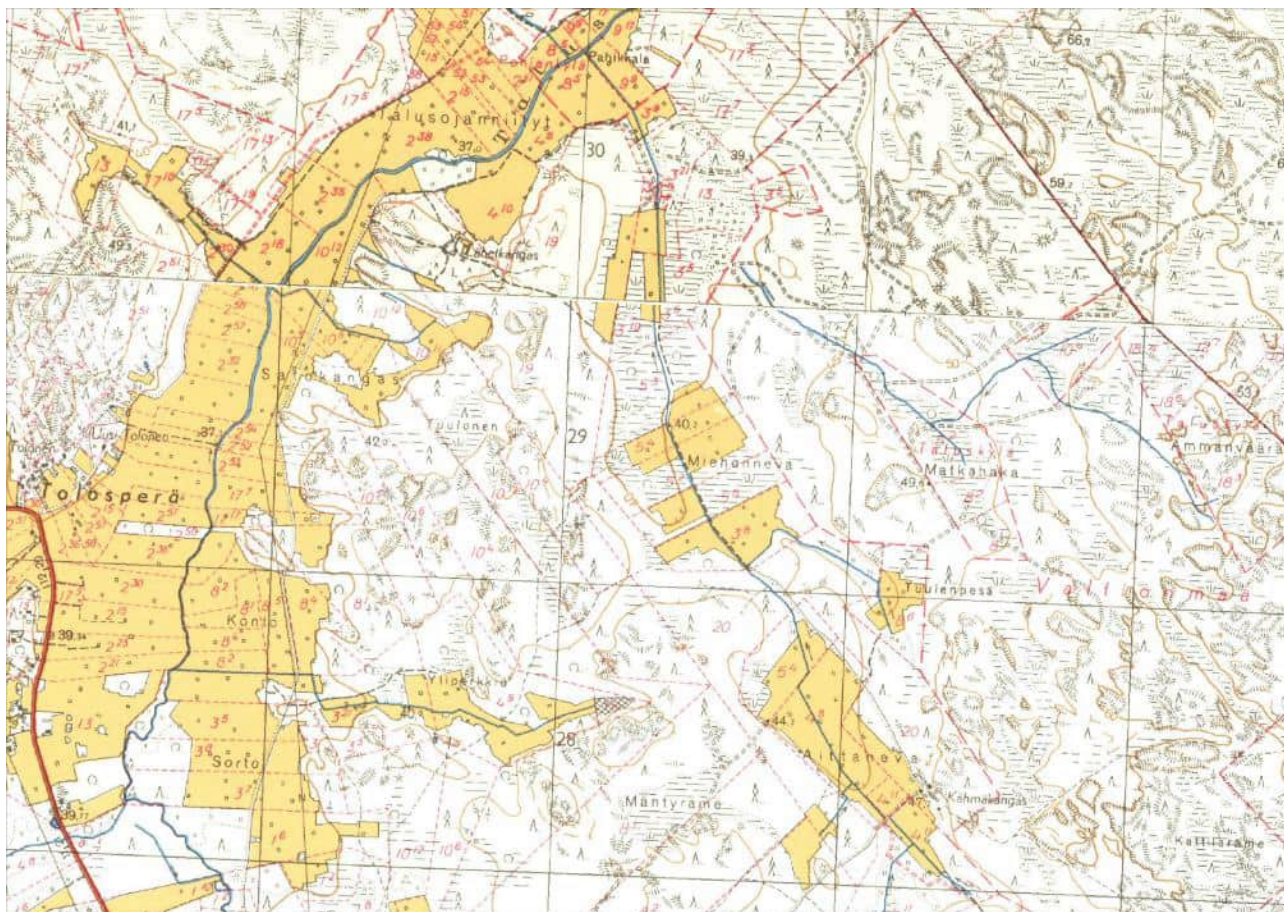
Esitöiden yhteydessä tarkastettiin alueita kuvaavista vanhoista kartoista Taluskylän yhteismaiden kartat vuosilta 1834–1835, vuonna 1843 laaditut pitäjänkartat sekä vuoden 1954 peruskartat. Vanhojen karttojen perusteella tutkimusalueet ovat vielä 1800-luvulla olleet lähinnä asumatonta kruununmaata sekä siitä erotettuja niittyalueita. Pitäjänkarttoille on merkitty nykyisten Alavieskan, Merijärven ja Kalajoen rajan mukainen pitäjänraja sekä vanhoja kylien ja kruununmaan välisiä rajoja. Lähin asutus on merkitty Tolosen kohdalle alueen länsipuolella ja Pirtti-Haavistoon alueen kaakkoispuolella. Vuoden 1954 peruskartalla tutkimusalue muistuttaa jo pääpiirteittäin nykyistä. Isoimpana eroavaisuutena vanhoilla peruskartoilla näkyy pieniä metsäteitä ja polkuja, jotka ovat myöhemmin kasvaneet umpeen.

Kuva 1. Ote vuosien 1834–1835 Taluskylän yhteismaiden kartoista, joka kuvaa inventointialueita.

Kuva 2. Ote vuoden 1843 pitäjänkartoista, joka kuvaa inventointialueita.

Kuva 3. Ote vuoden 1954 peruskartoista, joka kuvaa inventointialueita.

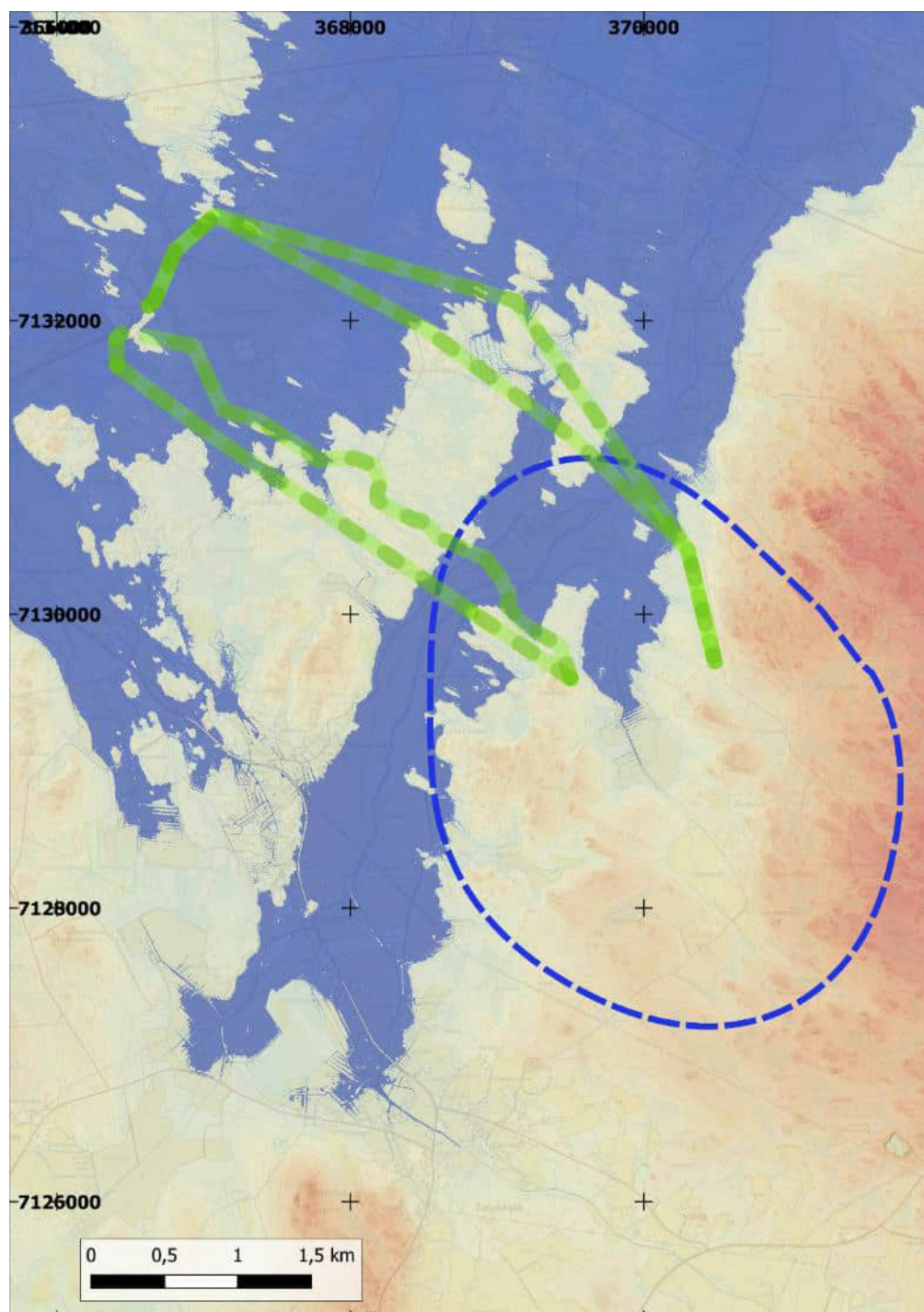
Tuulipuiston hankealueella on aikaisemmin inventoitu Miikka Haimilan toimesta vuonna 2002 ja Hans-Peter Schulzin toimesta vuonna 2014. Vuoden 2002 inventointi käsitti Alavieskan kuntainventoinnin. Vuonna 2014 alueella inventoitiin Tolosperän tuulivoimahankkeeseen liittyen. Inventoinnit eivät ole kuitenkaan kattaneet kokonaan nykyistä hankealuetta. Suunnitteilla olevien sähkönsiirtoreittien luoteisosaa on inventoitu vastikään vuoden 2023 Marjanevan alueen arkeologisen inventoinnin yhteydessä. Inventoinnista vastasivat Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi ja Siiri Tuomenoja.

Tuulipuiston hankealueella sijaitsee neljä tunnettua kiinteää muinaisjäännettä, joista kaksi, Miehenneva ja Lammasniemi 2 ovat esihistoriallisia kivirakenteita. Miehenneva on kivikaudelle ajoittuva jätinkirkko ja Lammasniemi 2 on varhaismetallikautinen röykkiöalue. Kolmas kohteista, Miehenneva 2 on historiallisen ajan piilopirtti, jossa on piilopirtin pohja sekä tulisijan jäännös. Neljäs, Tuulenpesä on historiallisen ajan tervahauta. Alueen eteläosassa sijaitsee lisäksi historialliseen asutukseen liittyvä muu kulttuuriperintökohde Kähmäkangas. Esihistorialliset kohteet ja tervahauta ovat merkittynä peruskartalle. Lisäksi alueen länsiosassa on peruskartalle merkitty tervahauta, joka ei ennen inventointia ole ollut muinaisjäännesrekisterissä.

Suunnitellun sähkönsiirtoreitin vaikutusalueelta tunnetaan entuudestaan neljä kiinteää muinaisjäännettä Marjakangas 2, Ojala, Sarpaneva ja Marjaneva. Marjakangas on esihistoriallinen röykkiö. Ojala, Sarpaneva ja Marjaneva ovat historiallisen ajan rajamerkkejä.

Lisäksi tunnetaan kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta Sarpakangas 1 ja 2, jotka ovat historiallisen ajan rajamerkkejä sekä yksi mahdollinen muinaisjäännös Taluskylä Sammakonkangas, joka on peruskartalle merkitty tervahauta.

Inventoinnin valmistelutöissä tutkimusalueet arvioitiin potentiaalisiksi sekä historiallisen että esihistoriallisen ajan arkeologisille kohteille. Korkeustasojen (noin 40–60 m mpy) ja maaperän perusteella inventointialueet arvioitiin potentiaalisiksi esihistoriallisten kivirakenteiden, kuten hautaröykkiöiden löytymiselle.

Kartta 3. Inventointialueet noin 4000 vuotta sitten. Rantavaihe on hahmotettu 40 metrin korkeuskäyrän mukaan.

3. Menetelmät

Ennen maastotyövaihetta selvitettiin suunnitellun tuulipuiston hankealueella ja sähkönsiirtoreittien vaikutusalueella sekä niiden läheisyydessä sijaitsevien arkeologisten kohteiden sijainnit ja muinaisjäännöstyypit sekä alueella tehdyt arkeologiset tutkimukset. Ensisijaisena lähteenä käytettiin kulttuuriympäristön palveluikkunan tietoja (kyppi.fi). Inventoinnin valmisteluvaiheessa käytiin läpi myös Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineisto 0,5 p hankealueen ja sähkönsiirtoreittien alueelta sekä niiden välittömästä läheisyydestä. Maanmittauslaitoksen tarkempaa 5 p laserkeilausaineistoa ei ollut saatavilla alueesta ennen maastotöitä eikä niiden aikana. Laserkeilausaineistosta pyrittiin paikantamaan arkeologisesti mielenkiintoisia maarakenteita sekä anomalioita, kuten tervahautoja ja kuoppajäännöksiä. Inventoitavilta alueilta käytiin läpi myös GTK:n tuottama maaperäaineisto.

Maastotyövaiheessa tarkastettiin tutkimusalueella sijaitsevat tunnetut arkeologiset kohteet ja niiden tietoja päivitettiin tarpeen mukaan. Vuoden 2023 Marjanevan alueen arkeologisessa inventoinnissa huomioidut kohteet jätettiin tarkastamassa nyt tehdyn inventoinnin yhteydessä.

Valmistelutöiden aikana tarkastettiin tutkimusaluetta kuvaavista vanhoista vuoden 1834-35 jakokartat, vuonna 1843 laaditut pitäjänkartat sekä vuoden 1954 peruskartat. Vanhoista kartoista paikannettiin Alavieskan, Merijärven ja Kalajoen pitäjien välisiä sekä eri kylien ja kruununmaan välisiä rajoja asutuksen sijoittuessa tutkimusalueen ulkopuolelle.

Inventoinnin maastotyöt tehtiin kolmen päivän aikana 29.-31.10.2024. Inventoinnissa huomiottiin eri-ikäiset ja -tyyppiset arkeologiset kohteet ja tarkastettiin muinaisjäännösten löytymisen kannalta eri tavoin (lidar, maastokartta, maaperäkartta, vanhat kartat, maastohavainnot) potentiaalisiksi arvioituja paikkoja.

Inventointimetodina oli silmämääräinen havainnointi. Hankealueella tarkastettiin kaikki suunnitellut voimalanpaikat ja niiden lähialueita sekä muut muuttuvan maankäytön alueet. Sähkönsiirtoreitin varrelta arkeologisesti potentiaalisiksi arvioituja metsäisiä osuuksia tarkastettiin pääosin noin 200 metrin etäisyydellä reitin keskiosan molemmin puolin. Potentiaalisissa kohdissa tutkimusalueella tehtiin maaperäkairauksia sekä pieniä koepistoja lapiolla. Arkeologisesti potentiaaaliltaan vähäisemmiksi arvioidut alueet, kuten suot ja ojitetut kosteikot jätettiin pienemmälle huomioille ja niitä tarkastettiin osaksi ainoastaan teiltä ja poluilta käsin.

Arkeologiset kohteet ja inventoinnin kulkua dokumentoitiin sanallisen kuvauksen lisäksi ottamalla valokuvia sekä tallentamalla tehdyt havainnot ja kuljetut reitit käsiGPS-paikantimella (Garmin GPSmap 66i ja Garmin Montana 610, tarkkuus +/- 5 - 10 m). Raportin koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatteina. Kartat piirrettiin puhtaaksi käyttäen QGIS-paikkatieto-ohjelmistoa.

4. Tulokset

Miehennevan tuulipuiston hankealueelta tunnettiin entuudestaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä (kohteet 5.7.-5.10.) ja yksi muu kulttuuriperintökohde (kohde 5.21.).

Tuulipuiston hankealueelta tavattiin seitsemän uutta arkeologista kohdetta, joista yhtä ehdotetaan kiinteäksi muinaisjäännökseksi ja kuutta muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Kiinteä muinaisjäännös (kohde 5.6.) on historiallisen ajan tervahauta. Muut kulttuuriperintökohteet (kohteet 5.18.-5.20 ja 5.22.) ovat historiallisen ajan rajamerkkejä.

Suunniteltujen sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tunnettiin entuudestaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä (kohteet 5.1-5.4.), kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta (kohteet 5.11. ja 5.12.) sekä yksi mahdollinen muinaisjäännös (kohde 5.5.).

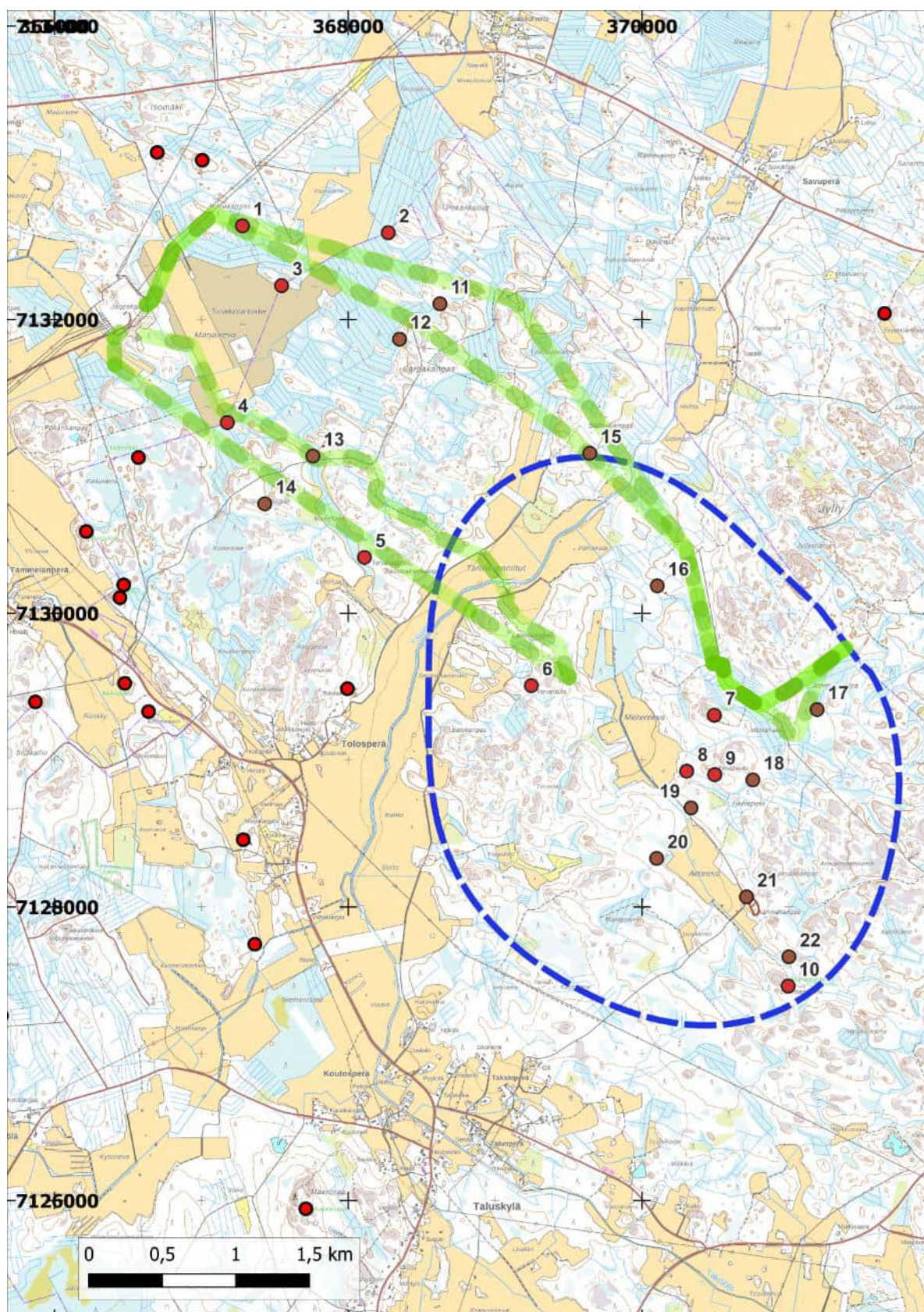
Suunniteltujen sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tavattiin kolme muuta kulttuuriperintökohdetta (kohteet 5.13-5.15.), jotka ovat historiallisen ajan rajamerkkejä. Ennestään tunnetun mahdollisen muinaisjäännöksen muinaisjäännösstatus ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Nyt tehdyn inventoinnin jälkeen hankealueelta tunnetaan viisi kiinteää muinaisjäännöstä sekä seitsemän muuta kulttuuriperintökohdetta. Suunniteltujen sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tunnetaan viisi kiinteää muinaisjäännöstä sekä viisi muuta kulttuuriperintökohdetta.

Arkeologiset kohteet tulee huomioida voimaloiden ja muun muuttuvan maankäytön suunnittelussa sekä lopullisen toteutuksen yhteydessä.

Jussi-Pekka Hiltunen ja Jaakko Ervasti
Heilu Oy
8.1.2025 Oulu

Kalle Luoto
Heilu Oy
14.1.2025 Tampere

Kartta 4. Yleiskartta arkeologisista kohteista.

Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla. Suunnitellut sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla. Punaiset pisteet ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä ja ruskeat pisteet muita kulttuuriperintökohteita. Kohteiden vieressä olevat numerot ovat tämän raportin kohdenumeroita.

5. Arkeologiset kohteet

Kohdeluettelo

Numero	Nimi	Kunta	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Mj-tunnus
KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET						
1	Marjakangas 2	Kalajoki	kivirakenteet	röykkiöt	esihistoriallinen	1000049159
2	Sarpaneva	Kalajoki	kivirakenteet	röykkiöt	historiallinen	1000049163
3	Ojala	Kalajoki	kivirakenteet	röykkiöt	historiallinen	1000049162
4	Marjaneva	Kalajoki	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	1000049161
5	Taluskylä Sammakonkangas	Alavieska	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	1000001439
6	Satokankaanniittu	Alavieska	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	uusi kohde
7	Miehenneva	Alavieska	kivirakenteet	jätinkirkot	kivikautinen	9010029
8	Miehenneva 2	Alavieska	asuinpaikat	piilopirtit	historiallinen	9010036
9	Tuulenpesä	Alavieska	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	1000001443
10	Lammasniemi 2	Alavieska	hautapaikat	hautaröykkiöt	varhaismetallikautinen	9010027
MUUT KULTTUURIPERINTÖKOhteet						
11	Sarpakangas 2	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	1000049173
12	Sarpakangas 1	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	1000049172
13	Marjahaka	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
14	Jäneskangas 2	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
15	Salmikangas	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
16	Pahikkala	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
17	Ämmänväärä	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
18	Matkahaka	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
19	Aittaneva 1	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
20	Aittaneva 2	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
21	Kähmäkangas	Alavieska	asuinpaikat	talonpohjat	historiallinen, 1800-luku	1000026309
22	Kähmäkangas 2	Alavieska	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde

Kiinteät muinaisjäännökset

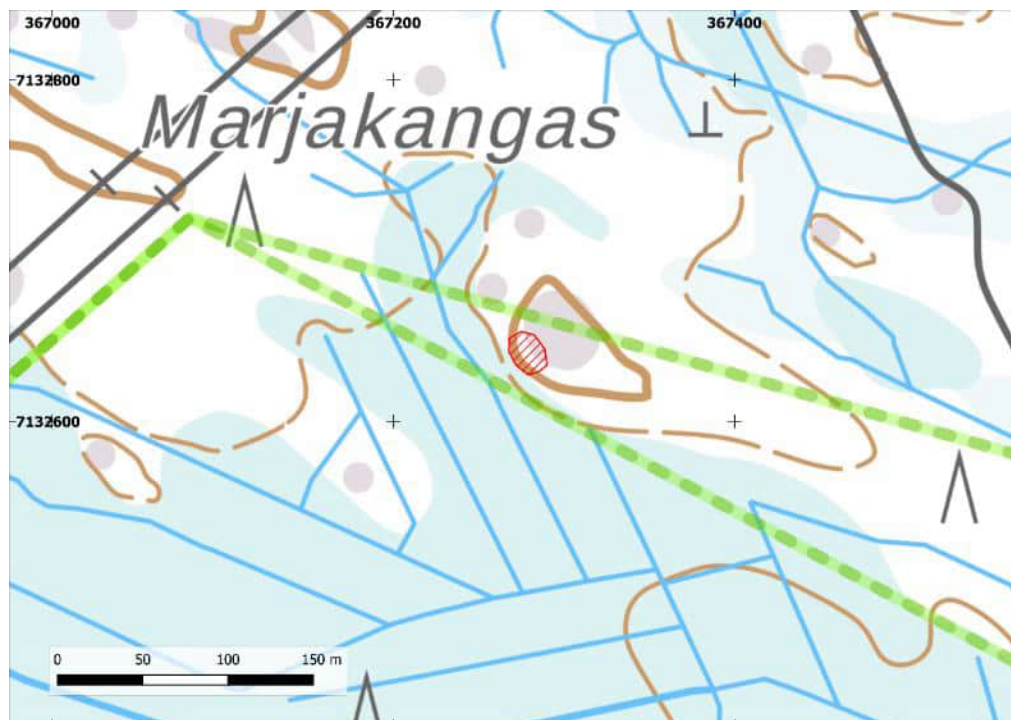
5.1. Marjakangas 2

Nimi:	Marjakangas 2
Kunta:	Kalajoki
Muinaisjäännöstunnus:	1000049159
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, röykkiöt
Ajoitus:	esihistoriallinen
Aiemmat tutkimukset:	Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi ja Siiri Tuomenoja inventointi 2023
Koordinaatit:	N 7132640 E 367279 z m. mpy. alin: 43.00
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Muinaisjäännösrekisteri: Kallion laen etelä- ja lounaislaidalle kasattu pitkänomainen, kaareva röykkiö, jonka pituus on noin 14 metriä ja leveys kolme metriä. Korkeutta röykkiöllä on noin 50 cm, ja se koostuu yhdestä-kahdesta kivikerrasta. Röykkiössä on kaksi suurempaa, mahdollista silmäkiveä. Toinen niistä sijaitsee rakenteen keskivaiheilla, lähellä kaaren ulkoreunaa ja toinen sen itäpäässä.

Kallionlaki, jolla kohde sijaitsee kasvaa pääosin jäkälää ja mäntyä. Kallion rinteiden alapuolella kasvaa kuusimetsää. Röykkiö sijaitsee noin kilometrin etelään Oulaistentiestä ja noin 200 metriä kaakkoon Marjakankaan poikki kulkevasta voimajohtolinjasta.

Inventointi 2024: Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin aikana, koska se oli tarkastettu 2023.

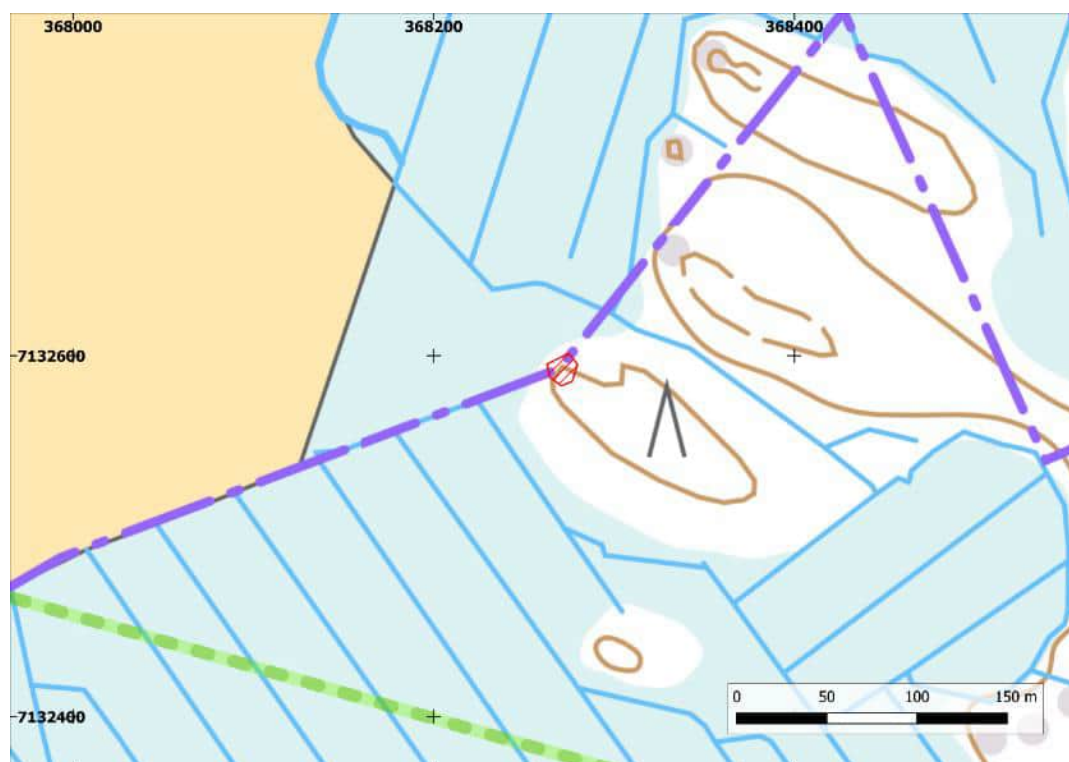
Kartta 5. Kohteen 5.1. Marjakangas 2 kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

5.2. Sarpaneva

Nimi:	Sarpaneva
Kunta:	Kalajoki
Muinaisjäännöstunnus:	1000049163
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi ja Siiri Tuomenoja inventointi 2023
Koordinaatit:	N 7132593 E 368272 z m. mpy. alin: 36
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Muinaisjäännösrekisteri: Rajamerkistä on maastossa näkyvillä noin 50 x 50 x 50 cm kokoinen kivi. Sen lounaispuolella on kaiverrus 35 ja X. Kivi sijaitsee havumetsässä ja se on merkitty pystyyn tuetulla puukepillä. Pyykin länsipuolella sijaitsevalta peltoaukealta on paikalla matkaa reilut sata metriä. Rajamerkki on (Alavieskan) Taluskylän ja (Kalajoen) Mehtäkylän rajalla, joka on merkitty vuosina 1834–1835 piirretylle jakokartalle (Garvolii 1834–1835) ja vuoden 1843 pitäjänkartalle (2432 04 Kalajoki). Kalajoesta muodostettiin 1570-luvulla oma hallintoalue, johon kuuluivat muun muassa Alavieska ja Ylivieska. Kalajoen kunta perustettiin vuonna 1865 ja Alavieskan kunta vuonna 1866. Rajamerkki on nykyisellä kiinteistörajalla, ja Kiinteistörekisterissä se on numerolla 35 ja rakenteella nelikulmainen.

Inventointi 2024: Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin aikana, koska se oli tarkastettu 2023.

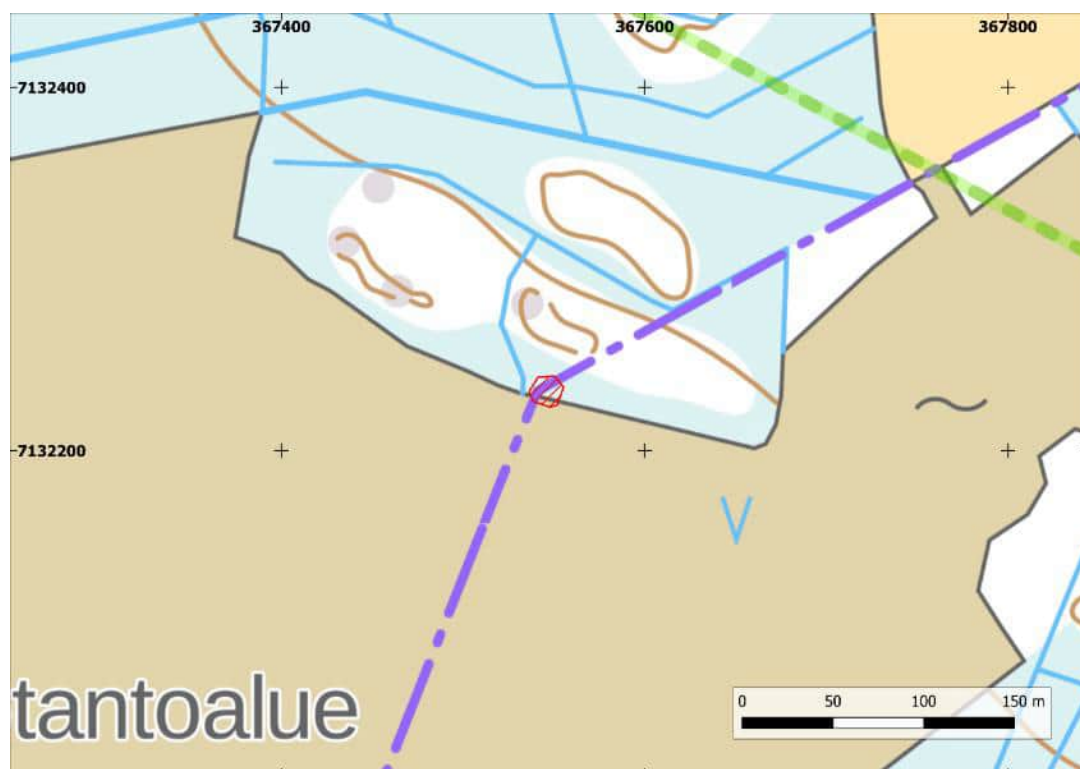
Kartta 6. Kohteen 5.2. Sarpaneva kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkösiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

5.3. Ojala

Nimi:	Ojala
Kunta:	Kalajoki
Muinaisjäännöstunnus:	1000049162
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi ja Siiri Tuomenoja inventointi 2023
Koordinaatit:	N 7132233 E 367546 z m. mpy. alin: 37
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Muinaisjäännösrekisteri: Rajamerkinä toimiva kivi on kooltaan noin 35 x 20 cm. Pystyssä olevaa viisarikiveä on näkyvillä noin 25 cm korkeudelta. Merkki sijaitsee tiheähkössä havumetsässä, noin kilometri itään Jäneskankaan sähköasemalta. Rajamerkki on (Alavieskan) Taluskylän ja (Kalajoen) Mehtäkylän rajalla, joka on merkitty vuosina 1834–1835 piirretylle jakokartalle (Garvolii 1834–1835) ja vuoden 1843 pitäjänkartalle (2432 04 Kalajoki). Kalajoesta muodostettiin 1570-luvulla oma hallintoalue, johon kuuluivat muun muassa Alavieska ja Ylivieska. Kalajoen kunta perustettiin vuonna 1865 ja Alavieskan kunta vuonna 1866. Rajamerkki on nykyisellä kiinteistörajalla, ja Kiinteistörekisterissä se on numerolla 33 ja rakenteella yksikivinen.

Inventointi 2024: Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin aikana, koska se oli tarkastettu 2023.

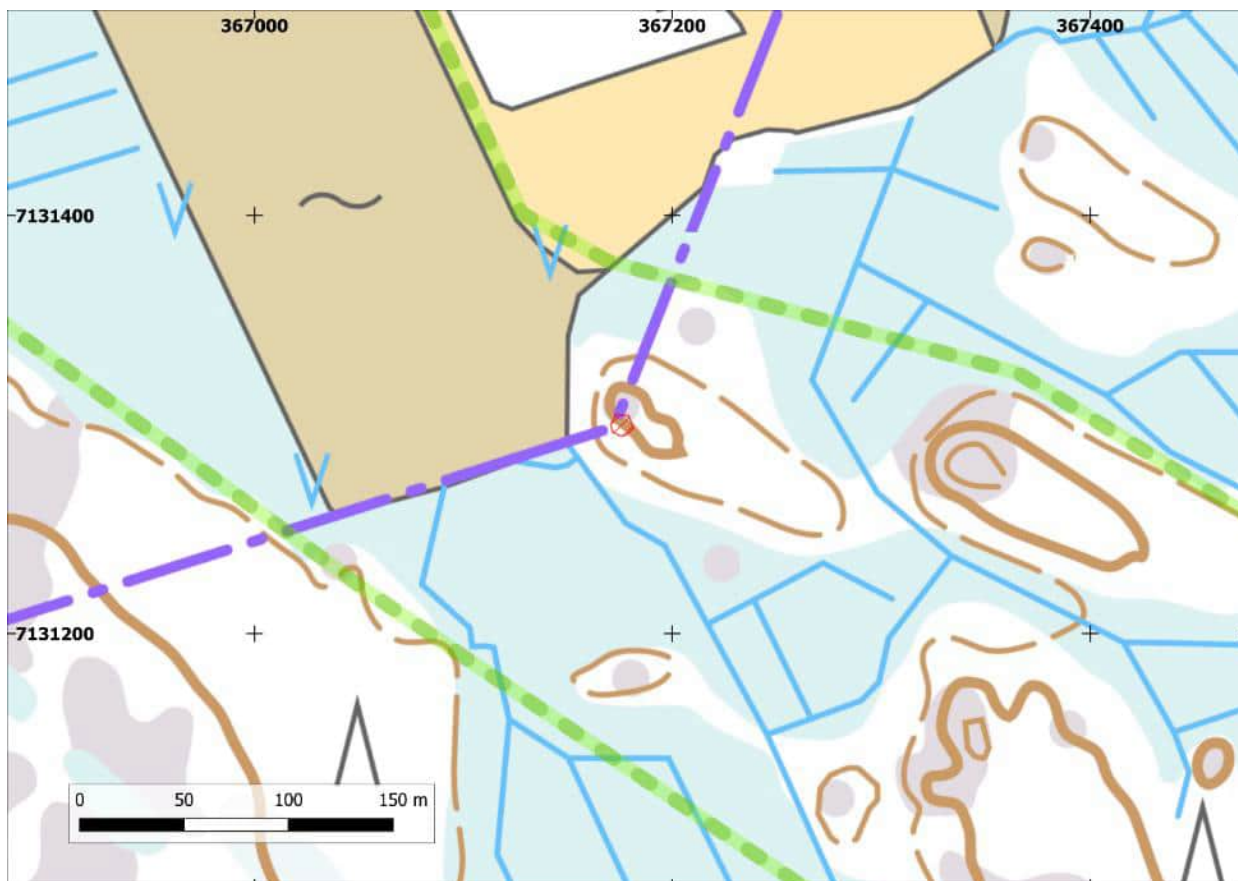
Kartta 7. Kohteen 5.3. Ojala kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

5.4. Marjaneva

Nimi:	Marjaneva
Kunta:	Kalajoki
Muinaisjäännöstunnus:	1000049161
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi ja Siiri Tuomenoja inventointi 2023
Koordinaatit:	N 7131300 E 367176 z m. mpy. alin: 40.00
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Muinaisjäännösrekisteri: Rajamerkki sijaitsee sekametsässä kalliopohjalla, hieman korkeamman kallion tyvässä. Paikalla on pohjakaavaltaan jokseenkin soikea kiviröykkiö, laajuudeltaan noin 1,5 x 1 metriä, korkeudeltaan noin 40 cm. Kivikasan päällä on noin 60 cm korkea lattea viisarikivi. Kiveyksen lähellä on yksi noin 20 cm korkuinen kivi, joka saattaa osoittaa rajan suuntaa. Rajamerkki sijaitsee Marjanevan turvetuotantoalueen eteläpään tuntumassa, pienessä suosaarekkeessa. Sarpankankaan metsätiestä paikalle on matkaa puolisen kilometriä luoteen suuntaan. Rajamerkki on (Alavieskan) Taluskylän ja (Kalajoen) Mehtäkylän rajalla, joka on merkitty vuosina 1834–1835 piirretylle jakokartalle (Garvolii 1834–1835) ja vuoden 1843 pitäjänkartalle (2432 04 Kalajoki). Kalajoesta muodostettiin 1570-luvulla oma hallintoalue, johon kuuluivat muun muassa Alavieska ja Ylivieska. Kalajoen kunta perustettiin vuonna 1865 ja Alavieskan kunta vuonna 1866. Rajamerkki on nykyisellä kiinteistörajalla, ja Kiinteistörekisterissä sen numero on 264.

Inventointi 2024: Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin aikana, koska se oli tarkastettu 2023.

Kartta 8. Kohteen 5.3. Marjaneva kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

5.5. Taluskylä Sammakonkangas

Nimi:	Taluskylä Sammakonkangas
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	1000001439
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7130381 E 368110 z 43 ±2
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/tervahauta 1 koordinaatit

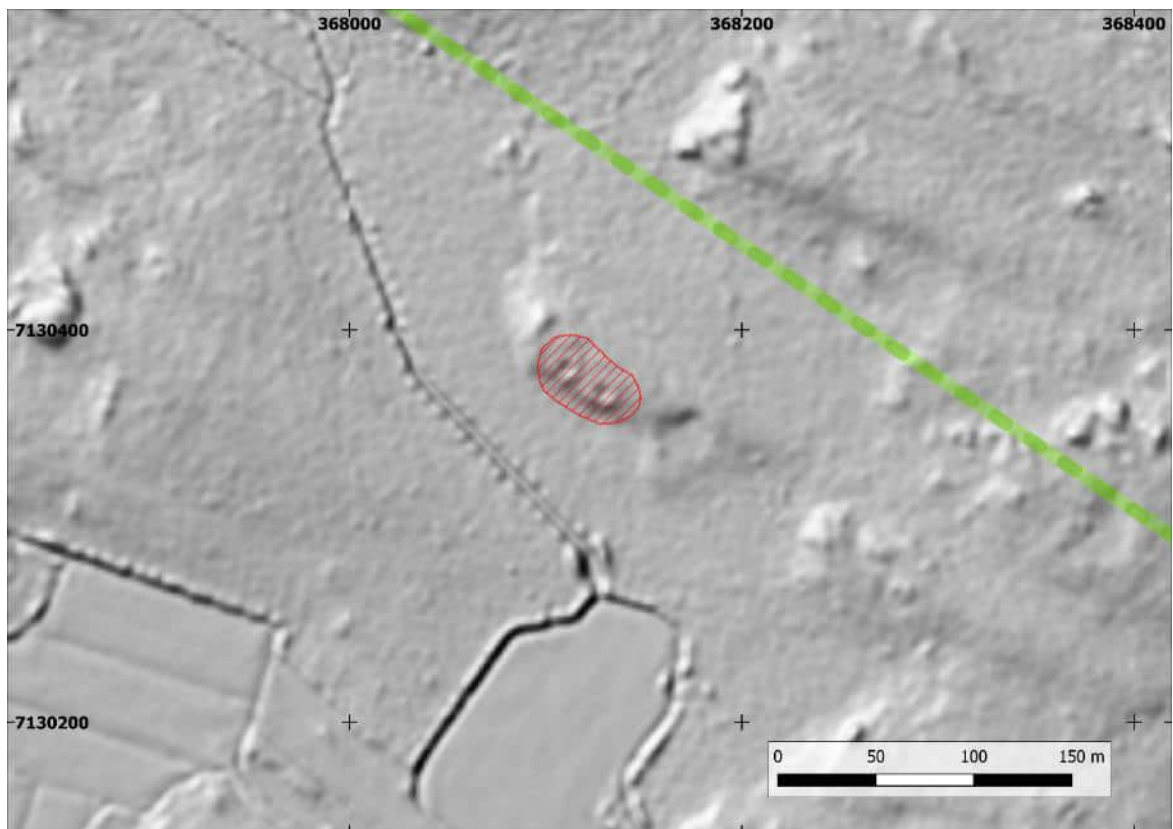
Muinaisjäännösrekisteri: Kohde on merkitty Alavieskan kunnantalolla sijaitsevaan karttaan. Sitä ei ole tarkastettu maastossa.

Inventointi 2024: Mahdollinen muinaisjäännös on merkitty muinaisjäännösrekisteriin (10/2024) suoalueelle, jossa ei ole merkkejä muinaisjäännöksestä. Maastotarkastuksen perusteella oikea sijainti on vieressä sijaitseva harvaa mäntymetsää kasvava harjanne, jossa on kaksi melko identtistä tervahautaa.

Tervahauta 1 on halkaisijaltaan noin 13 metriä ja syvyydeltään 1,5 metriä. Valli on paikoin epäselvä, leveydeltään 2-3 metriä. Halssi laskee alarinteeseen lounaan suuntaan. Halssissa on hieman kylmämuurattua kiveystä näkyvissä. Tervahaudan päältä on kaadettu metsää, ja pohjalla makaa pieniä rankoja. Tervahauta 2 on halkaisijaltaan samankokoinen, syvyydeltään vain noin metrin. Valli erottuu paikoin myös heikosti. Halssi sijoittuu samoin lounaaseen. Tervahaudan pohjalla kasvaa heinikkoa ja harvaa mäntymetsää.

Kartta 9. Kohteen 5.5. Taluskylä Sammakonkangas kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

Kartta 10. Kohde 5.5. Taluskylä Sammakonkangas MML:n 0,5 p korkeusmallissa.

Kuva 4. Tervahauta 1 kaakkoon.

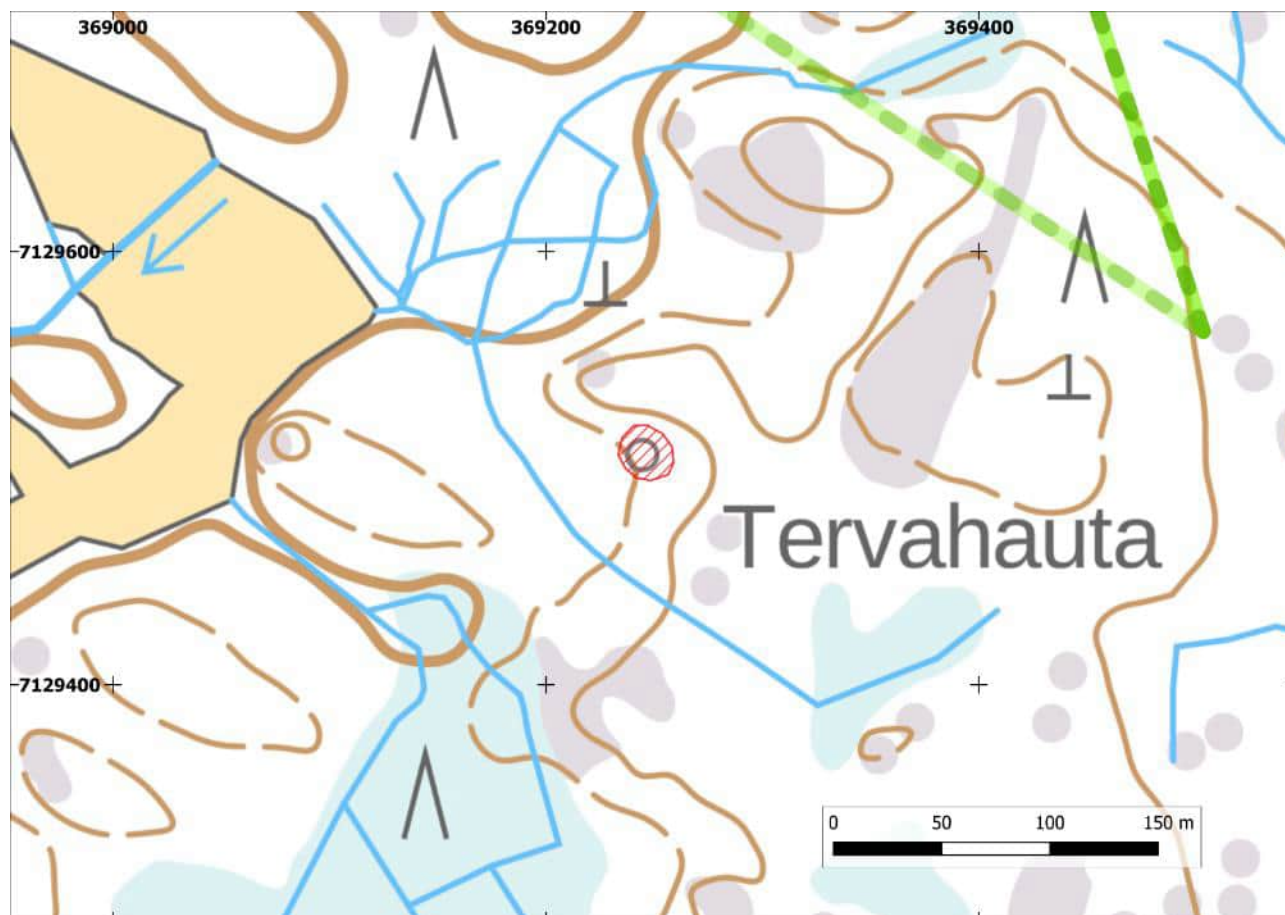

Kuva 5. Tervahauta 2 lounaaseen.

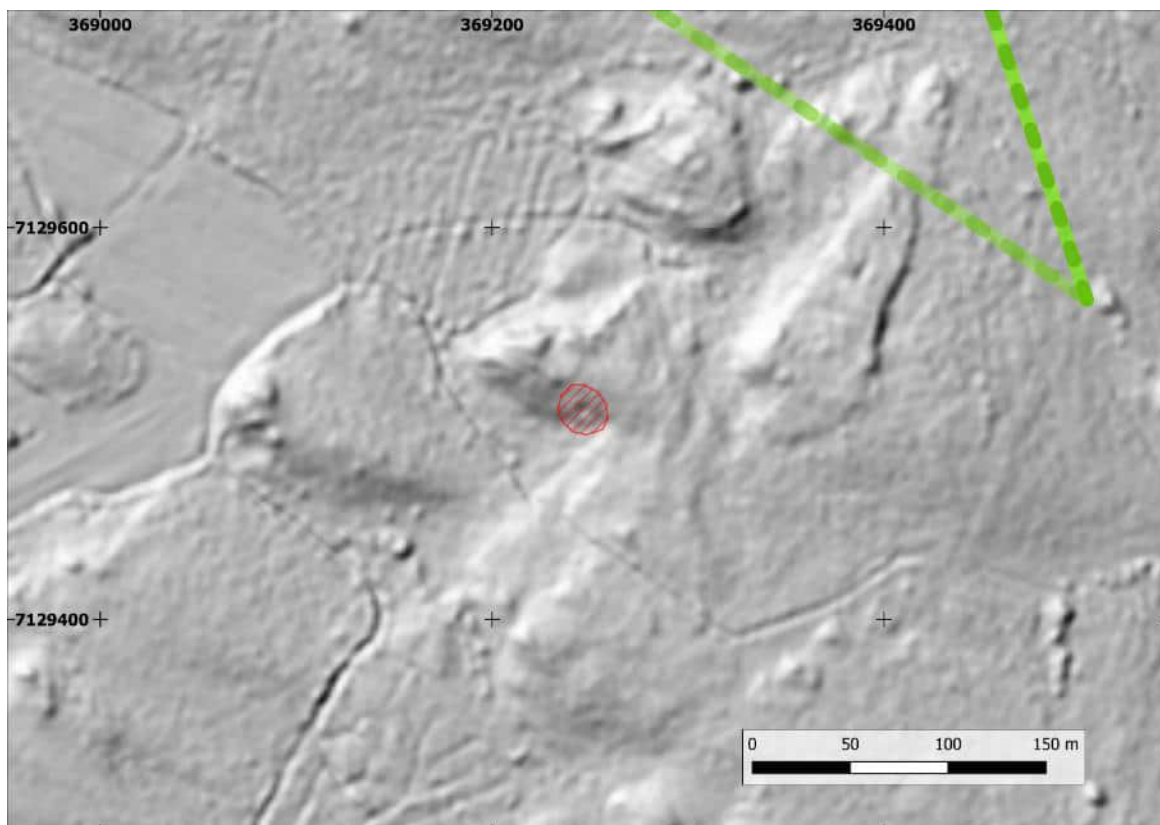
5.6. Satokankaanniittu*

Nimi:	Satokankaanniittu
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7129507 E 369246 z 44
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/lidar

Inventointi 2024: Peruskartalle merkitty tervahauta sijaitsee Satokankaanniitun peltoalueen kaakkoispuolella. Etäisyys lähimmälle metsäautotielle Sorrontielle on noin 600 metriä. Tervahauta on halkaisijaltaan noin 14 metriä. Pohjan syvyys on ylärinteeseen mitattuna 2 metriä ja alarinteeseen 0,7 metriä. Vallin leveys on kolmisen metriä. Halssi erottuu vallin reunalla kaksi metriä leveänä aukkona, joka laskee lounaaseen. Tervahaudan päällä kasvaa jykevää kuusikkoa. Pohjalta otettiin maakairanäyte, josta havaittiin hiiltä.

Kartta 11. Kohteen 5.6. Satokankaanniittu kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

Kartta 12. Kohde 5.6. Satokankaannittu MML:n 0,5 p korkeusmallissa.

Kuva 6. Satokankaanniitun tervahauta sijaitsee mäenrinteessä vanhaa kuusta kasvavalla kankaalla. Lounaaseen.

5.7. Miehenneva

Nimi:	Miehenneva
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	9010029
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, jätinkirkot
Ajoitus:	kivikautinen
Aiemmat tutkimukset:	Miikka Haimila inventointi 2002, Hans-Peter Schulz inventointi 2014, Teemu Mökkönen tarkastus 2020
Koordinaatit:	N 7129306 E 370492 z 52,50
Koordinaattiselite:	-

Muinaisjäännösrekisteri: Kuusimetsää kasvava kaakko–luodesuuntainen mäki, jonka korkein kohta on jäkälän peittämää kalliota. Vallien kohdalla ja niiden välittömässä ympäristössä maa on ilmeisesti kivistä soraa, jonka alla on kallio. Mäen itäpuolella on soiden rikkomaa kallioista metsämaata. Länsipuolella on suota ja pelloksi raivattu Miehenneva.

Mäen laella kallioisen alueen kaakkoispuolella on kivivallia. Jäljellä on luode-kaakko suuntainen kyljellään olevan J-kirjaimen muotoinen pätäk ladottuja ihmisen pään kokoisia ja pienempiä kiviä (ks. inventointiraportin 2002 peruskartan suurennos). Ulomman vallin keskellä on vielä pieni vallin tapainen. Vallin korkeus on noin 0,5 metriä ja sen leveys vaihtelee 1–2 metriin. Vallin pitkällä sivulla on pituutta noin 34 metriä ja lyhyt sivu on noin 22 metriä. Keskellä oleva valli on hieman epämääräinen. Se alkaa luoteessa selvänä, mutta muuttuu muutaman metrin päässä hajanaiseksi eikä lopulta erotu sammalen joukosta. Kivet eivät kuitenkaan ole pelkkä luonnonmuodostuma vaan ne on selvästi ladottu paikalleen. Vallit ovat niin selkeitä, ettei niitä voine pitää hajotetun röykkiön jäänteinä. Taluskylällä kohde tunnetaan jätinkirkkona, aivan varmasti sitä ei kuitenkaan voi sellaisena pitää. Inventointi 2014: Kohteen rakennetta on vaikea hahmottaa maastossa kasvillisuuden peitteisyyden vuoksi. Suorakulmainen rakenne näkyy kuitenkin Lidar-kuvissa. Valli ja sisätilaa tarkastettiin tiheällä kairauspisteverkolla, isoja kiviä ei havaittu sisäpuolelta, joten se vaikuttaa raivatulta. Tätä tukee ulkopuolen karkea kivikko. Vallin mitat ovat 34-30 m x 26-28 m, leveys 2-4 metriä ja korkeus 0,5-06 m. Koillispuolella on kaksoisvalli. Aukkoja ei vallissa havaittu. Rakenne on selvästi ihmisen tekemä, koillisreunalla hyödynnetty luontaista rantavallia. Rakenteen muoto ja koko sekä topografinen sijainti viittaavat yksiselitteisesti siihen, että kyseessä on jätinkirkko.

Ympäristöstä ei löytynyt muita kohteita.

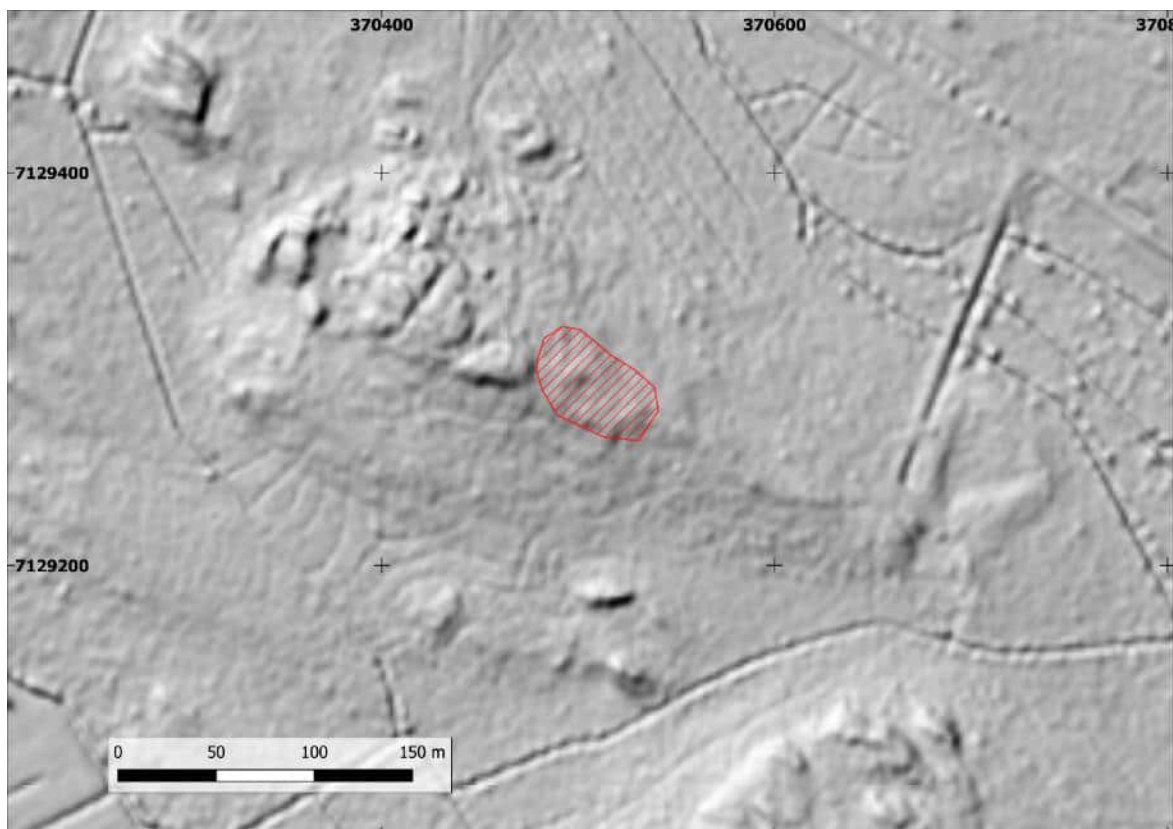
Inventointi 2024: Kohteen ympäristössä on ollut hakkuut edellisen tarkastuksen jälkeen ja myös muinaisjäännösalueelta on hakattu metsää. Reilu puolet jätinkirkon alasta on avohakattu ja kivivallin päältä on paikoin ajettu metsäkoneella. Kohteen kaakkoisosa on merkitty kuitunauhalla maastoon ja merkityltä alueelta metsää ei ole kaadettu.

Jätinkirkon kivivallia erottuu yhä säästetyssä osassa kaakkoiskulmassa sekä hakatulla aukealla kohteen koillis- ja luoteisosissa. Itä-kaakkoisreunassa valli on enimmäkseen hävinnyt. Säästetyssä osassa sekä jätinkirkon koillisreunassa erottuu paikoitellen ilmeisesti kaksoisvallia.

Kohteen aluerajaus on oikein, mutta kivirakennetta on hankala erottaa maastossa ja luultavasti tämän vuoksi iso osa jätinkirkosta on jäänyt merkitsemättä nauhalla. Hakkuut ovat ilmeisesti osaksi vaurioittaneet kivivallia, mutta hakkuiden jälkeen jätinkirkon koko rakenne on helpommin hahmoteltavissa.

Kartta 13. Kohteen 5.7. Miehenneva kohdekartta. Aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla.

Kartta 14. Kohde 5.7. Miehenneva MML:n 0,5 p korkeusmallissa.

Kuva 7. Miehennevan jätinkirkko hakatulta aukealta kuvattuna. Kuvan vasemmassa ja oikeassa reunassa erottuu säilynyttä kivivallia. Luoteeseen.

Kuva 8. Avohakattua aluetta jätinkirkon keskikohdalla. Itään.

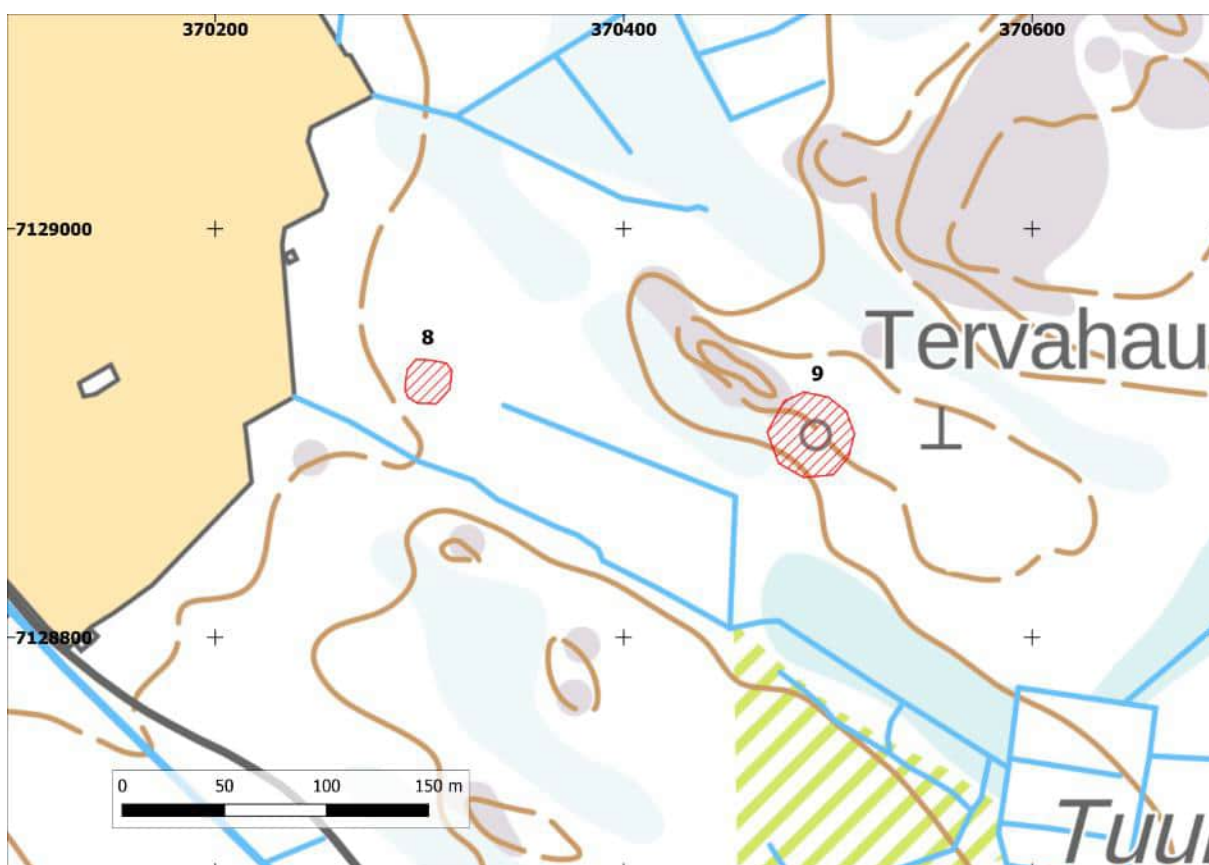
Kuva 9. Säilynyttä kivivallia säästöpuuryhmän edustalla. Koilliseen.

5.8. Miehenneva 2

Nimi:	Miehenneva 2
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	9010036
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, piilopirtit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Miikka Haimila inventointi 2002
Koordinaatit:	N 7128924 E 370304 Z 44.00
Koordinaattiselite:	-

Muinaisjäännösrekisteri: Kohde on kuusimetsässä sijaitseva piilopirtin pohja, jonka kiveyksestä (tulisija) osa on puhdistettu sammalesta. Paikalla olevassa kyltissä kerrotaan, että piilopirtti on kuulunut Takalon suvulle. Vuonna 1714 venäläiset kasakat olivat havainneet pirtin savun ja tappaneet sen asukkaat. Vain yksi tytär oli päässyt piiloutumaan ja pelastunut.

Inventointi 2024: Kohde vastaa rekisterin tietoja. Sammaleesta paljastettua kiveystä on edelleen näkyvillä, ja kiveyksen vieressä on pieni painanne, joka luultavasti liittyy piilopirttiin. Kiveys vaikuttaa kiukaana jäännökseltä. Kiveyksen keskelle tuotu kyltti oli inventoinnin aikana lukukelvottomassa kunnossa.

Kartta 15. Kohteiden 5.8. Miehenneva ja 5.9. Tuulenpesä kohdekartat. Aluerajaukset on merkitty punaisella vinorasterilla.

Kuva 10. Piilopirtistä säilynyt kiveys (todennäköisesti kiuas), sekä paikalle tuotu kyltti. Koilliseen.

5.9. Tuulenpesä

Nimi:	Tuulenpesä
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	1000001443
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7128901 E 370495 z 49 ±2
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus, kohteen keskipiste

Muinaisjäännösrekisteri: Kohde on merkitty Alavieskan kunnantalolla sijaitsevaan karttaan. Sitä ei ole tarkastettu maastossa. Vuoden 2014 inventointi: Tervahauta sijaitsee kapealla soraharjanteella (drumliini?) laajan kallioalueen eteläpuolella, ympäristö on ramettä tai soistunutta kangasta. Ympäristössä kasvaa varttunutta kasvatusmetsää, haudan päällä eri-ikäisiä mäntyjä ja kuusia. Kyseessä on tuplahauta, jonka halkaisija ulompi valli mukaan lukien 18 metriä. Kuopan halkaisija on 10 metriä ja syvyys 1,1 metriä. Sortunut halssi suuntautuu etelälounaaseen ja sen pituus on 3 metriä ja syvyys 1,9 metriä.

Inventointi 2024: Kohde tarkastettiin inventoinnin aikana, ja sen todettiin vastaavan rekisterin tietoja. Tervahauta on metsittynyt, mutta erottuu maastossa. Lisättiin kohteelle z-koordinaatti. Kohteen kartta on kohteen 5.8. Miehenneva 2 yhteydessä.

Kuva 11. Tuulenpesän tervahauta. Pohjalla kasvaa tiheästi kuusta ja mäntyä. Koilliseen.

5.10. Lammasniemi 2

Nimi:	Lammasniemi 2
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	9010027
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	hautapaikat, hautaröykkiöt
Ajoitus:	varhaismetallikautinen
Aiemmat tutkimukset:	Miikka Haimila inventointi 2002
Koordinaatit:	N 7127461 E 370995 z m. mpy. alin: 55.00
Koordinaattiselite:	Keskipiste

Muinaisjäännösrekisteri: Röykkiöt sijaitsevat melko tasaisella mäntykankaalla, jossa on siellä täällä kallionpaljastumia. Paikalla on neljä röykkiötä, ks. myös alakohteet.

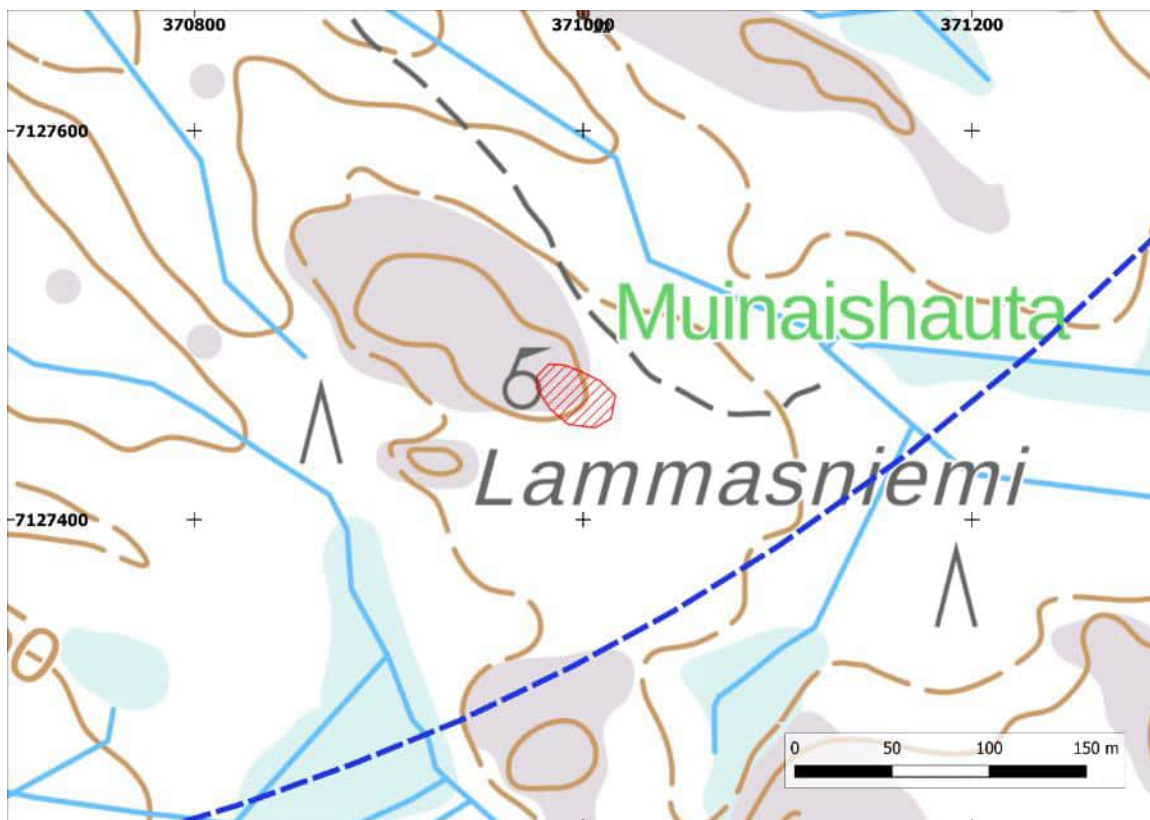
Röykkiö 1 on epämääräisen pyöreähkö halkaisijaltaan noin 2 metriä, noin 50 x 30 cm kivistä kasattu ja noin 0,5 metriä korkea.

Röykkiö 2 sijaitsee edellisestä noin 4 metriä lounaaseen. Röykkiö on pitkulainen noin 1,5 x 3 metriä, korkeus noin 0,4 metriä.

Röykkiö 3 sijaitsee edellisestä noin 5 metriä lounaaseen. Röykkiö on epämääräisen soikea ja sen halkaisija on noin 3 metriä, korkeus noin 0,5 metriä. Röykkiön keskellä on kuoppa.

Röykkiö 4 sijaitsee noin 6 metriä edellisestä lounaaseen. Röykkiö on pyöreähkö, halkaisijaltaan noin 3 metriä, keskellä on matalampi kohta, mutta ei varsinaisia kaivelun jälkiä.

Inventointi 2024: Kohde on ennallaan ja sen paikkatiedot ovat oikein. Kohde on merkitty maastoon punaisilla kuitunauhoilla metsähakkuiden yhteydessä. Alueella kasvaa nuorta harvennettua mäntymetsää.

Kartta 16. Kohteen 5.10. Lammasniemi kohdekartat. Alerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla.

Kuva 12. Röykkiö 1. Koilliseen.

Kuva 13. Röykkiö 2. Itään.

Kuva 14. Röykkiö 3. Pohjoiseen.

Kuva 15. Röykkiö 4. Luoteeseen.

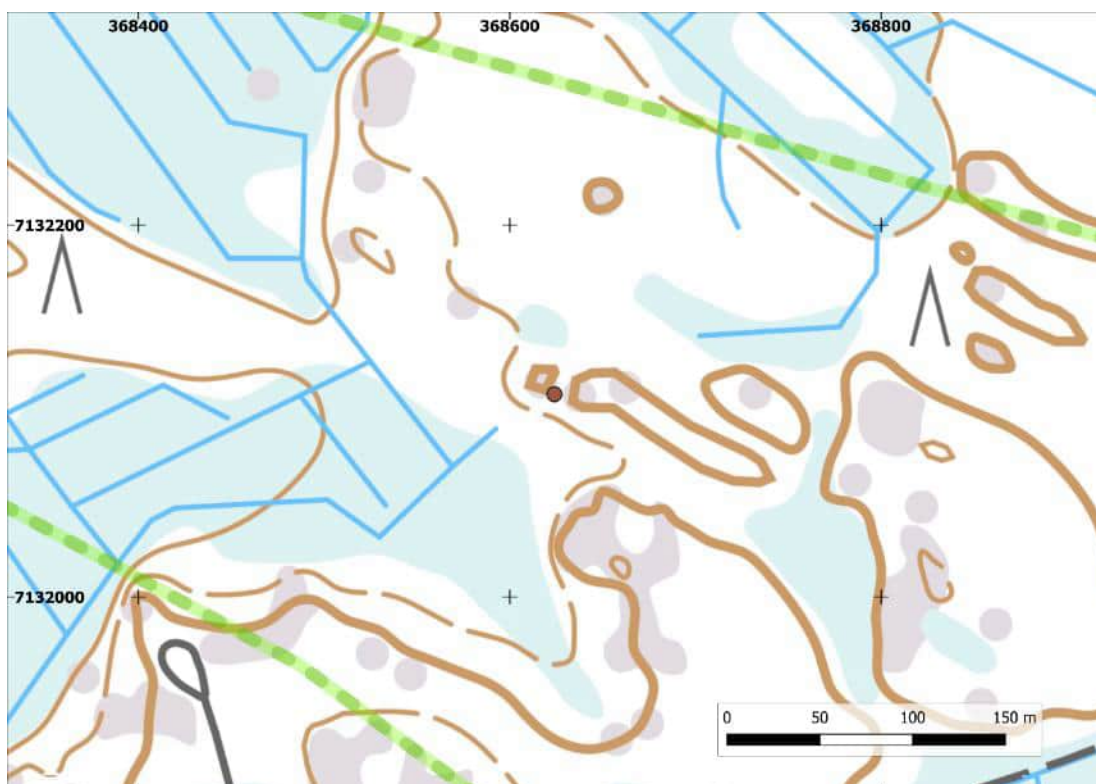
Muut kulttuuriperintökohteet

5.11. Sarpakangas 2

Nimi:	Sarpakangas 2
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	1000049173
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, röykkiöt
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi ja Siiri Tuomenoja inventointi 2023
Koordinaatit:	N 7132109 E 368624
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Muinaisjäännösrekisteri: Rajamerkki koostuu kahdesta kivikerrasta. Se on kooltaan noin 1 x 1,2 metriä ja korkeudeltaan noin 0,5 metriä. Keskelle merkkiä on kahden kiven väliin tuettu mäntypuinen keppi. Rajamerkki on nykyisellä kiinteistörajalla, ja Kiinteistörekisterissä se on numerolla 34 ja rakenteeltaan nelikulmainen. Rajamerkki ei ole vuoden 1843 pitäjänkartan tai edellisellä vuosikymmenellä piirrettyjen jakokarttojen mukaan sijainnut kylänrajalla tai muulla merkittävällä rajalla, vaan pyykki erottaa Taluskylän kiinteistöjä Kruunulle kuuluneista maa-alueista.

Inventointi 2024: Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin aikana.

Kartta 17. Kohteen 5.11. Sarpakangas 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

5.12. Sarpakangas 1

Nimi:	Sarpakangas 1
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäänköstunnus:	1000049172
Muinaisjäänköstus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäänköstyyp:	kivirakenteet, rökkiöt
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Hannu Poutiainen, Akseli Tolvi ja Siiri Tuomenoja inventointi 2023
Koordinaatit:	N 7131868 E 368349
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Muinaisjäänkösterekisteri: Kohde sijaitsee sekametsässä kalliopohjalla, hieman korkeamman kallion tyvessä. Pohjakaavaltaan neliömäinen kivilatomus on laajuudeltaan noin 1,1 x 1 metriä ja korkeudeltaan noin 40 cm. Kiviä oli kahdessa kerroksessa, ja latomuksen päällä oli matala, noin 20 cm korkea viisarikivi. Rajamerkki sijaitsee Marjanevan turvetuotantoalueen itäpuolella, Sarpankankaan metsätiestä noin 107 metriä länteen. Rajamerkki on nykyisellä kiinteistörajalla, ja Kiinteistörekisterissä sen numero on 38. Rajamerkki ei ole vuoden 1843 pitäjänkartan tai edellisellä vuosikymmenellä piirrettyjen jakokarttojen mukaan sijainnut kylänrajalla tai muulla merkittävällä rajalla, vaan pyykki erottaa Taluskylän kiinteistöjä Kruunulle kuuluneista maa-alueista.

Inventointi 2024: Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin aikana.

Kartta 18. Kohteen 5.12. Sarpakangas 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitti on merkitty vihreällä viivalla.

5.13. Marjahaka*

Nimi:	Marjahaka
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7131071 E 367758 z 40 ±2
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/Rajamerkin 1 koordinaatit

Inventointi 2024: Sarpakankaan metsätien pohjoiskoillispuolella sijaitsee kaksi vanhaa rajamerkkiä nykyisen kiinteistönrajan kulmakohdissa. Rajamerkki 1 koostuu kiviperustuksesta, joka on mitoiltaan 1 x 1 metriä ja korkeudeltaan 0,2 metriä. Kiviperustus on enimmäkseen sammaleen peitossa, osa kivistä on hieman esillä. Keskellä ei ole viisarikiveä. Rajamerkin yhteydessä on keppi kiinteistönrajan merkinä.

Rajamerkki 2 (N 7131140 E 367829) sijaitsee sata metriä pääkohteelta koilliseen. Rajamerkki koostuu kiviperustuksesta ja viisarikivistä. Kiviperusta on mitoiltaan 0,6 x 0,6 m, ja korkeudeltaan 0,2 m. Perustus on sammaleen peitossa. Keskellä on viisarikivi, jonka näkyvä osa on läpimitaltaan noin 0,3 m.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla rajamerkkien kohdalla on ollut ilmeisesti Alavieskan Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1848 pitäjänkartalle on niiden kohdalle merkitty kruununmaasta erotetun kylän enklaavi. Vuoden 1954 peruskartalle se on merkitty Mehtäkylän enklaaviksi, pitäjänkartalle kylännimeä ei ole merkitty. Nykyisin kohdalla on kiinteistöraja.

Kartta 19. Kohteen 5.13. Marjahaka kohdekartta. Rajamerkki 1 on merkitty ruskealla pisteellä ja rajamerkki 2 ruskealla tähdellä. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

Kuva 16. Rajanmerkki 1 on vahvasti sammaleen peitossa. Koilliseen.

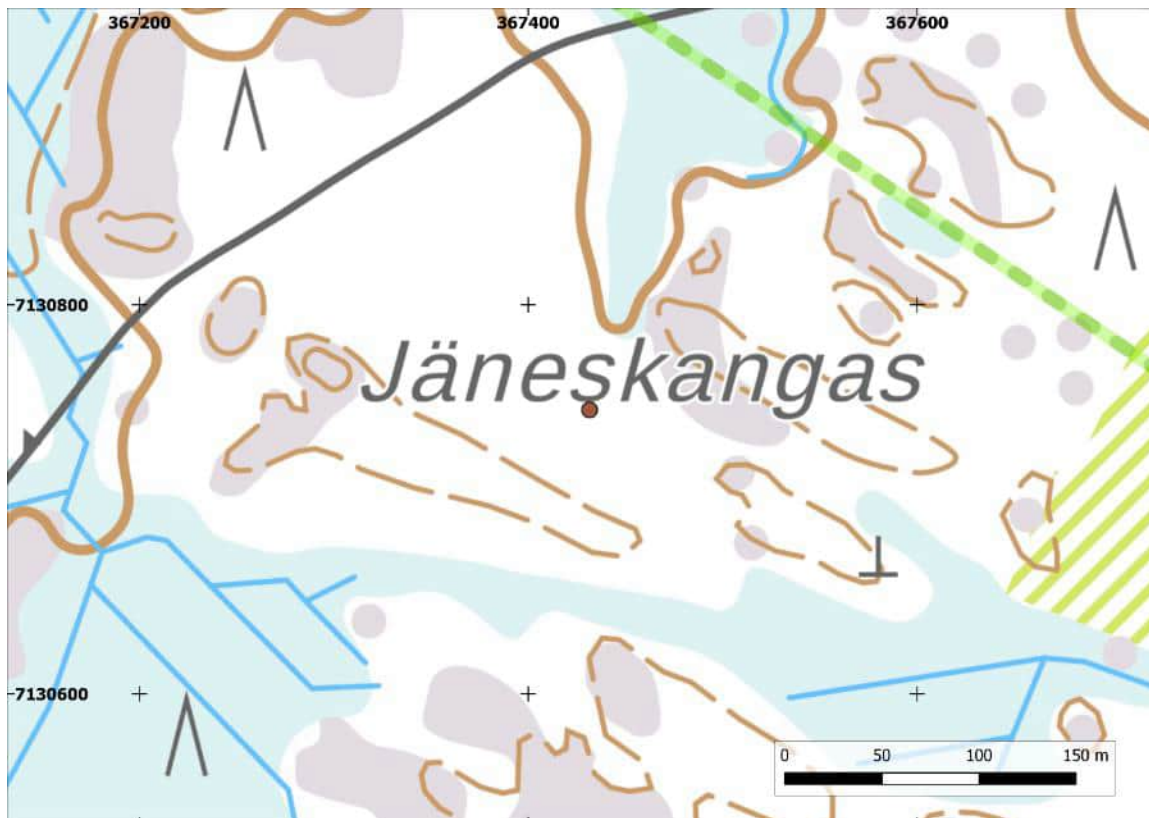
Kuva 17. Rajamerkki 2. Sammaloituneen kiviperustuksen päällä erottuu viisarikivi. Kaakkoon.

5.14. Jäneskangas 2*

Nimi:	Jäneskangas 2
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7130746 E 367431 z 41
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee noin 180 metriä Sarpakankaan metsätieltä kaakkoon. Ajettujen kiinteistönrajojen leikkauskohdassa luontaisen kivikon vieressä sijaitsee vanha rajamerkki. Rajamerkki koostuu teräväkärkisestä viisarikivistä, sekä sammaloituneesta pyöreästä kivijalustasta. Viisarikivi on osin punertava. Kivijalustan halkaisija on noin 1 metri. Rajamerkin korkeus on noin 0,8 metriä.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1843 pitäjänkartalla kohdalla on ollut ilmeisesti Alavieskan ja Kalajoen pitäjien välinen raja. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on ollut valtionmaan ja Taluskylän välinen raja. Nykyisin kohdalla on kiinteistöraja.

Kartta 20. Kohteen 5.14. Jäneskangas 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitti on merkitty vihreällä viivalla.

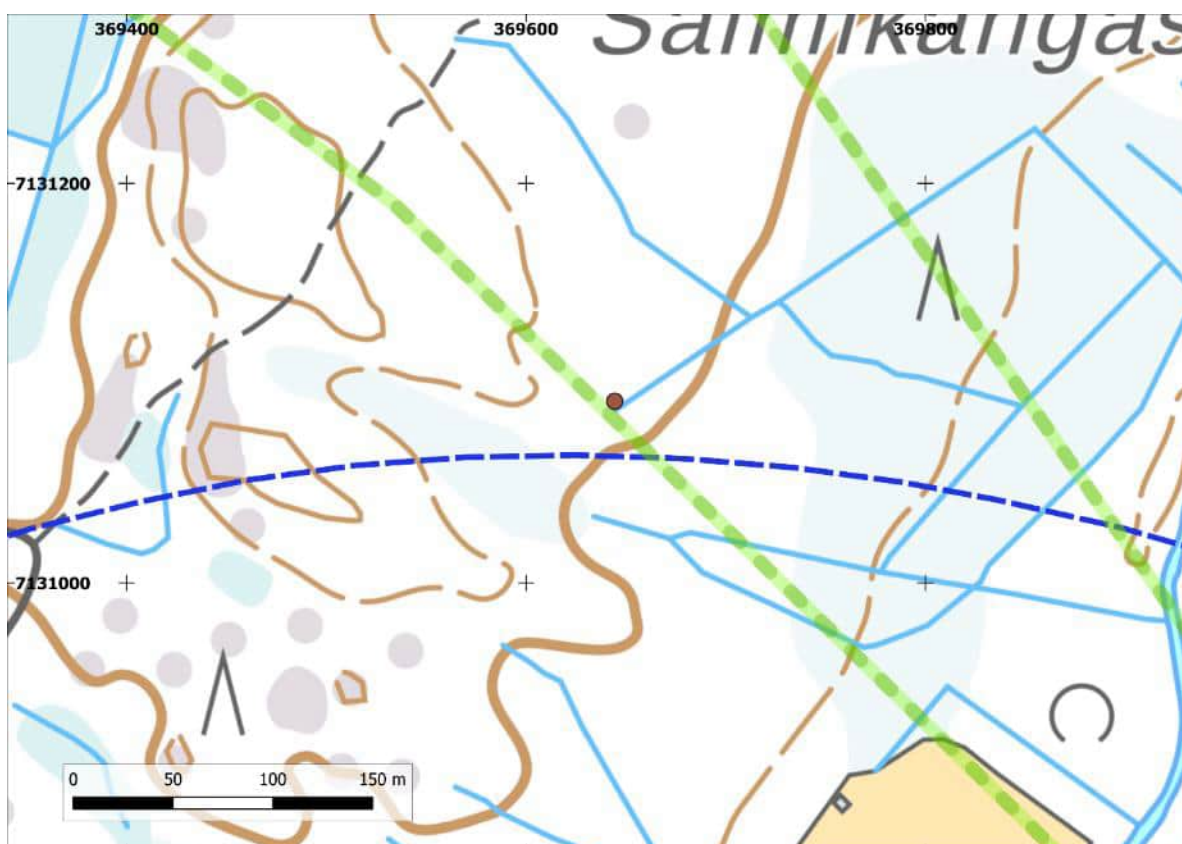
Kuva 18. Jäneskankaan rajamerkki. Viisarikiven kärki näyttää teräväksi hiotulta. Koilliseen.

5.15. Salmikangas*

Nimi:	Salmikangas
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7131091 E 369644 z 42 ±2
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee noin 300 metriä koilliseen Tolosperäntieltä. Paikalla on rajamerkki, joka koostuu kiviperustasta sekä kallellaan olevasta viisarikivistä. Kiviperustan koko on noin 1 x 1 x 0,4 metriä. Kivet ovat sammaleen peitossa. Keskellä on pystyssä viisarikivi sekä oranssi aurauskeppi. Viisarikivi erottuu heikosti sammaleen alta.

Vuosien 1834–35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1843 pitäjänkartalla kohdalla on ollut ilmeisesti Alavieskan ja Kalajoen pitäjien välinen raja. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on ollut kiinteistöraja, niin kuin nykyisinkin.

Kartta 21. Kohteen 5.15. Salmikangas kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla ja sähkönsiirtoreitit vihreällä viivalla.

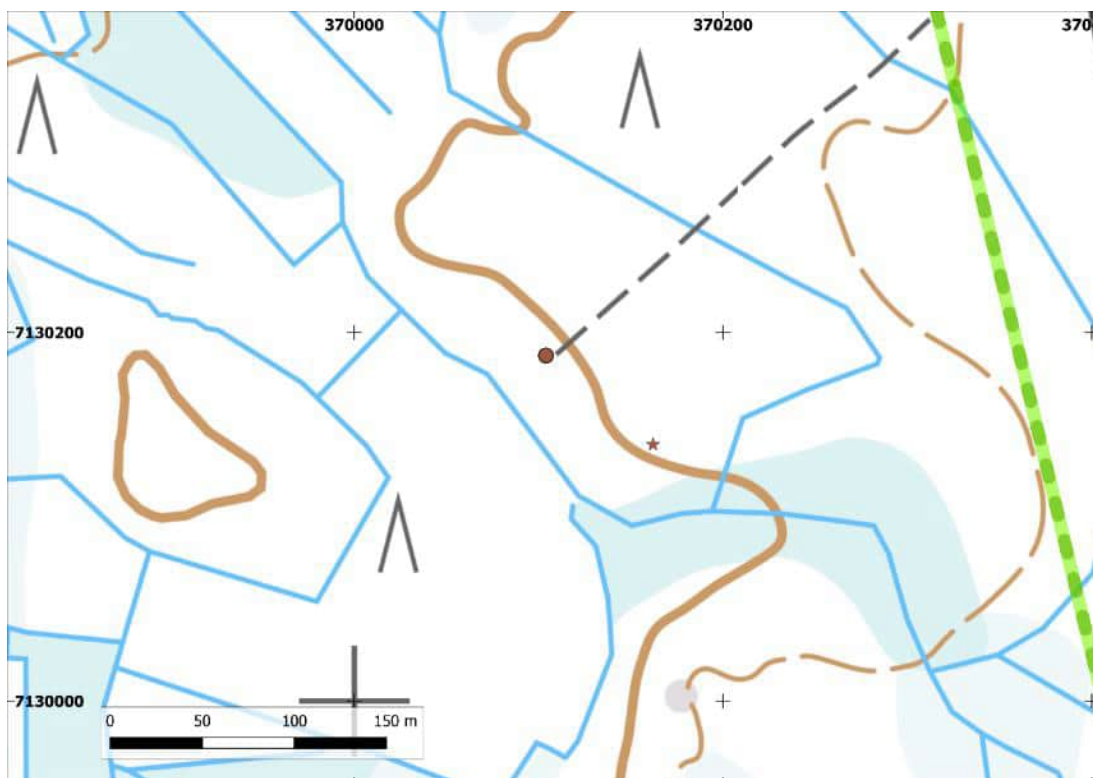
Kuva 19. Salmikankaan rajamerkki. Kivet ovat sammaleen peitossa. Pohjoiseen.

5.16. Pahikkala*

Nimi:	Pahikkala
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7130187 E 370103 z 40
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/rajamerkin 1 koordinaatit

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee noin 250 metriä Ämmänvään metsätieltä länteen. Poluksi hakatun kiinteistönrajan päässä sijaitsee rajamerkki (Rajamerkki 1), jonka muoto on hajonnut. Rajamerkin kiveystä on jäljellä noin 1,5 x 1 m kokoisella alueella. Viisarikivi ei erotu kiveyksen joukosta. Noin 75 metriä rajamerkistä 1 kaakkoon on toinen hajonnut rajamerkki, Rajamerkki 2 (N 7130139 E 370162), josta on näkyvillä enää viisarikivi. Rajamerkki 2 on niin vahvasti sammaloitunut, että sen koko ja rakenne ei erotu silmämääräisesti tarkasteltuna.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1843 pitäjänkartalla kohdalla on ollut ilmeisesti kruununmaan ja Mehtäkylän välinen raja. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on ollut Pohjankylän ja Taluskylän välinen raja. Nykyisin kohdalla on kiinteistöraja.

Kartta 22. Kohteen 5.16. Pahikkala kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitti on merkitty vihreällä viivalla.

Kuva 20. Rajamerkki 1 on hajonnut, mutta sen kiveystä on selkeästi näkyvillä. Luoteeseen.

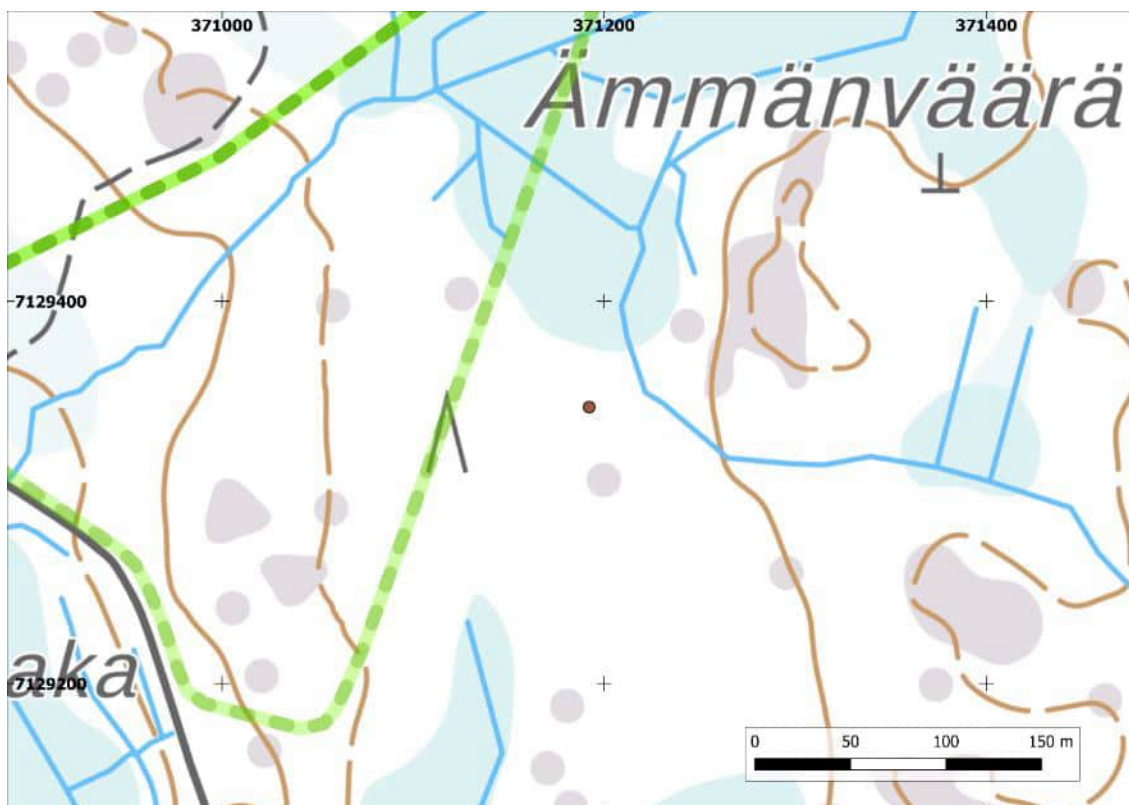
Kuva 21. Rajamerkki 2. Luoteeseen.

5.17. Ämmänväära*

Nimi:	Ämmänväära
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7129344 E 371192 z 54
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee Ämmänvaaran metsätiestä noin 250 metriä koilliseen. Paikalla on rajamerkki, joka koostuu kiviperustasta sekä kallellaan olevasta viisarikivestä. Kiviperustan koko on noin 0,8 x 0,8 x 0,3 metriä. Kivet ovat sammaleen peitossa. Viisarikivi on keskellä ja sitä on esillä noin 0,1 x 0,3 metriä.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. vuoden 1843 pitäjänkartalla. Kylän nimeä ei ole merkitty pitäjänkartalle kohdalla on ollut kruununmaan ja kylän enklaavin raja. Kylän nimeä ei ole merkitty pitäjänkartalle. Vuoden 1954 peruskartalla enklaavi on ilmeisesti merkitty Taluskylälle. Nykyisin kohdalla on kiinteistöraja.

Kartta 23. Kohteen 5.17. Ämmänvaara kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Sähkönsiirtoreitit on merkitty vihreällä viivalla.

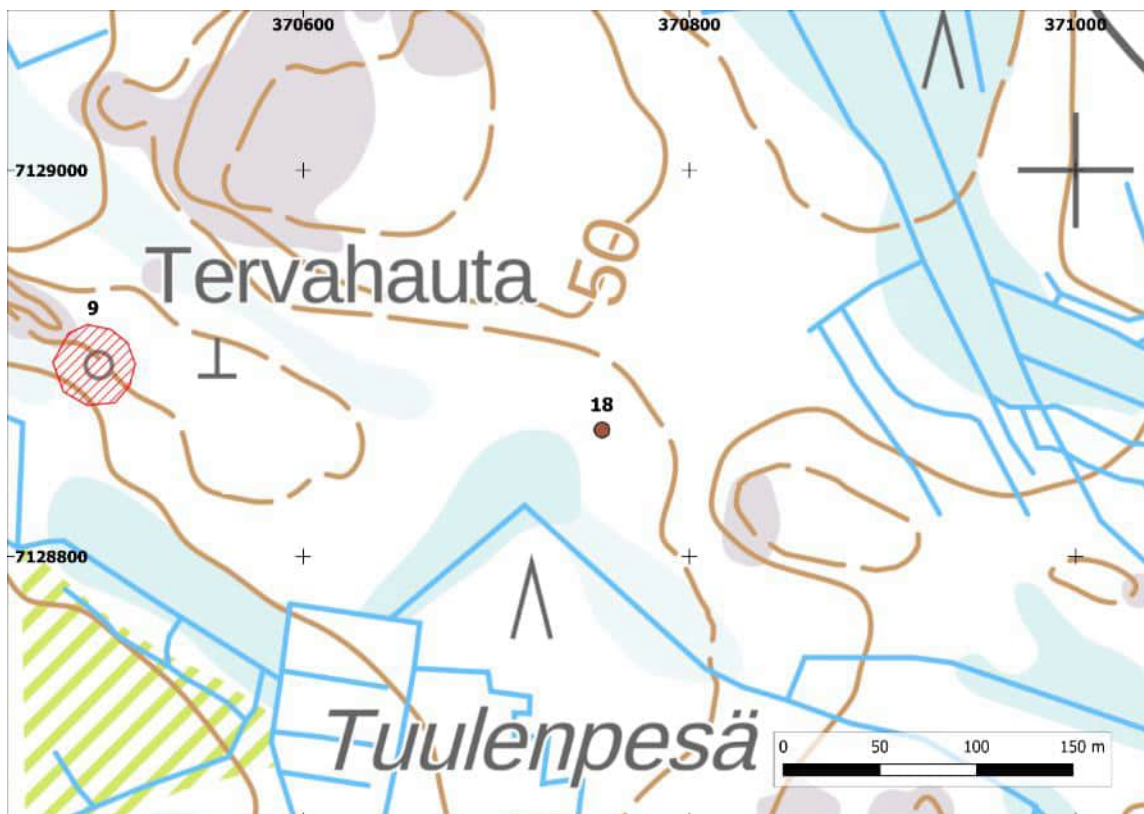
Kuva 22. Ämmänväärän rajamerkki. Viisarikivi erottuu heikosti rajamerkin keskellä. Länteen.

5.18. Matkahaka*

Nimi:	Matkahaka
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7128865 E 370754 z 48
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee metsäteiden välisellä kankaalla Miehennevan peltoalueen kaakkoispuolella. Nykyisten kiinteistönrajojen taitteessa on vanha rajamerkki, joka koostuu laakeasta ja lohjenneesta viisarikivestä, sekä sammaleen peittämästä kiveyksestä. Kiveyksen kokoa ja muotoa on vaikea määrittää sammalpeitteen vuoksi. Viisarikiven läpimitta on noin 0,4 metriä. Rajamerkin yhteydessä kasvaa kaksi pientä kuusta. Kiinteistönraja on myös merkitty kohdalle kepillä ja kuitunauhalla.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1843 pitäjänkartalla kohdalla on ollut kruununmaan ja kylän enklaavin raja. Kylän nimeä ei ole merkitty pitäjänkartalle. Vuoden 1954 peruskartalla raja on ollut valtionmaan ja Taluskylän raja. Nykyisin kohdalla on kiinteistöraja.

Kartta 24. Kohteen 5.18. Matkahaka kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä. Kohteen 5.9. Tuulēnpesä aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla.

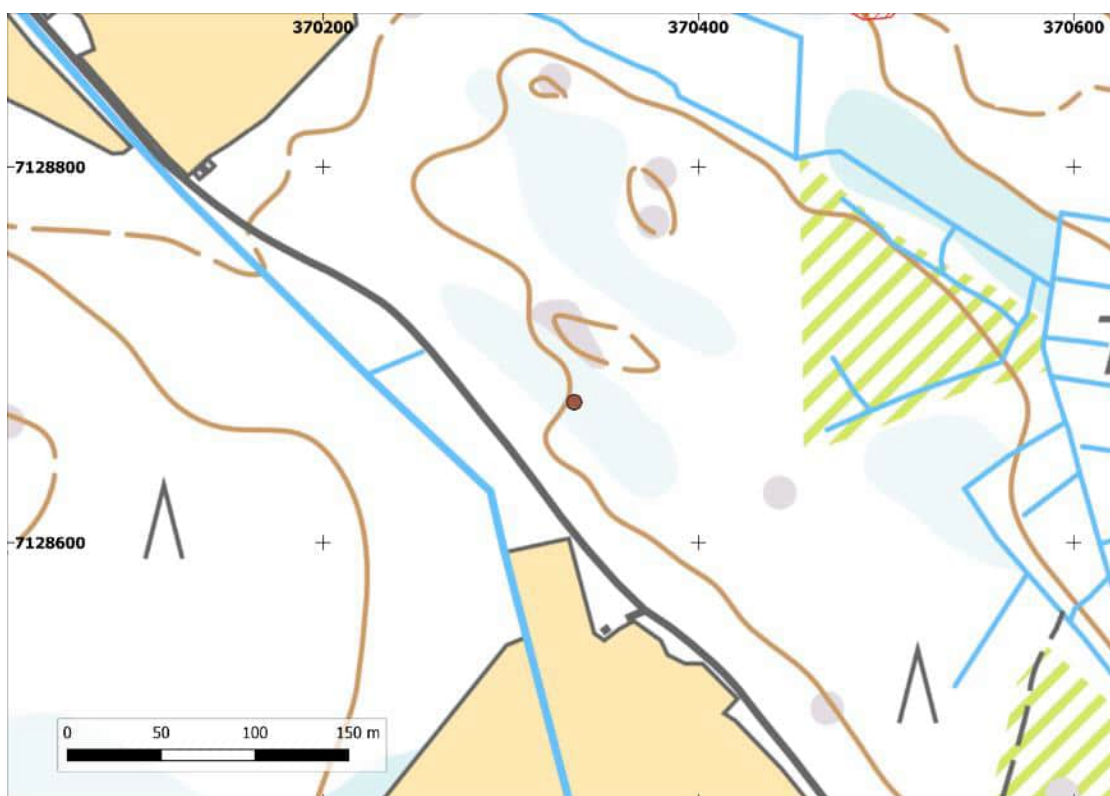
Kuva 23. Maakaira on asetettu rajamerkin oikealle puolelle. Itään.

5.19. Aittaneva 1*

Nimi:	Aittaneva 1
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7128674 E 370333 z 45
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee noin 40 metriä metsäautotien koillispuolella. Alue on kuusivoittoista kosteapohjaista kangasta. Nykyisten kiinteistönrajojen leikkauskohdassa on vanha rajamerkki, joka koostuu laakeasta viisarikivistä, sekä sammaloituneesta jalustasta. Jalustassa havaittiin maakairalla kiviä, mutta sen koko ja muoto eivät erottuneet tarkemmin. Viisarikiven läpimitta on noin 0,4 metriä. Nykyinen kiinteistönraja on merkitty samaan kohtaan kepillä ja muoviputkella.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1848 pitäjänkartalla alueelle on merkitty kruununmaan ja Taluskylän välinen raja. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on ollut kiinteistöraja, niin kuin nykyisinkin.

Kartta 25. Kohteen 5.19. Aittaneva kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä.

Kuva 24. Viisarikivi erottuu kepin takana. Pohjoiseen.

5.20. Aittaneva 2*

Nimi:	Aittaneva 2
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7128330 E 370099 z 46
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/karttapaikannus

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee noin 370 metriä lounaaseen metsäautotiestä. Paikalla on rajamerkki, joka koostuu kiviperustasta sekä kallellaan olevasta viisarikivestä. Kiviperustan koko on noin 1 x 1 x 0,2 metriä. Kivet ovat sammaleen peitossa. Keskellä on viisarikivi, jota on esillä noin 0,3 x 0,1 metriä. Sen vieressä on pystyssä puinen keppi.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1848 pitäjänkartalla alueelle on merkitty kruununmaan ja Taluskylän välinen raja. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on ollut kiinteistöraja, niin kuin nykyisinkin.

Kartta 26. Kohteen 5.20. Aittaneva 2 kohdekartta. Kohde on merkitty ruskealla pisteellä.

Kuva 25. Aittaneva 2 rajamerkki. Kivet ovat sammaleen peitossa. Koilliseen.

5.21. Kähmäkangas

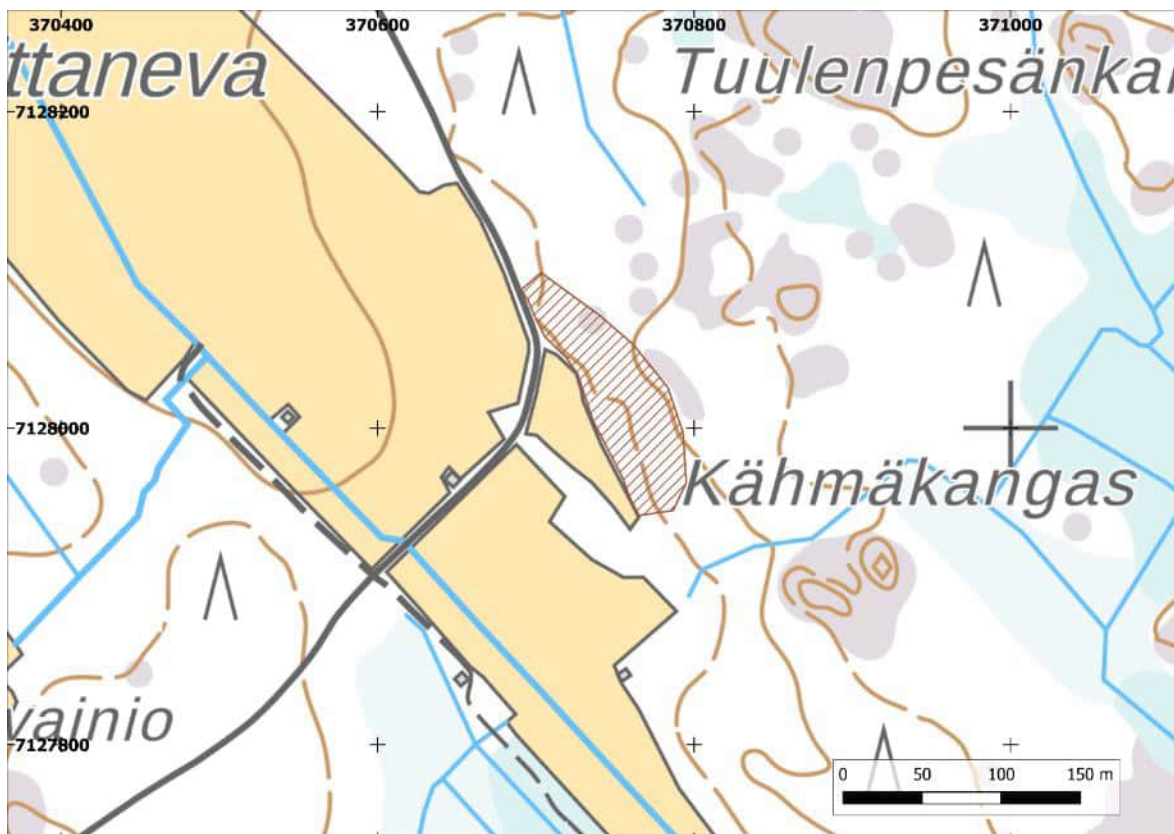
Nimi:	Kähmäkangas
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	1000026309
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, talonpohjat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7128068 E 370711 z 47.00
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Muinaisjäännösrekisteri: Aittanevan koillispuolella loivalla lounaisrinteellä on useita rakennusjäännöksiä, mm. perustuksen jäänteet ja romahtanut iso talousrakennus. Vuoden 1954 peruskartalla paikalle on merkitty talo ja useita sivurakennuksia. Talo perustettiin entisestä kruununtilasta 1931, Taluskylässä oli talo 1800-luvunlopussa Kähmäkangas niminen torppa, mahdollisesti samassa paikassa. Aluetta ei inventoitu vuonna 2014 tarkemmin.

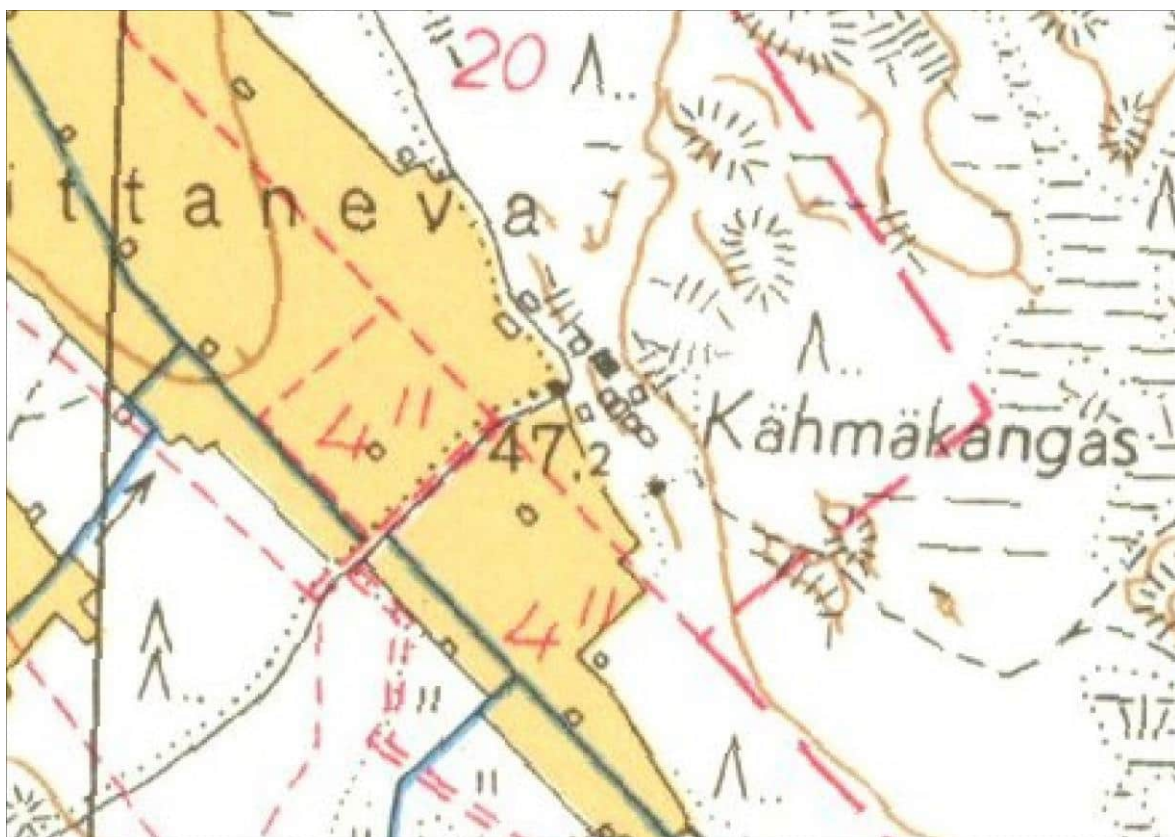
Inventointi 2024: Alueella on useita rakennuksen pohjia ja raunioita, joista osa näyttää poistuneen käytöstä vasta lähiaikoina. Eteläisimmät rakennuksien jäänteet ovat moderneja, ja niistä on jäljellä vielä katon ja seinien rakenteita. Modernien rakennusten luoteispuolella on sammaloitunut kivijalka ja yhden tai kahden rakennuksen jättämä painanne. Lähempänä metsäautotietä havaittiin vielä kaksi betonista kivijalkaa, joiden yhteydessä on modernia rakennusjätettä, kuten kattopeltiä. Yhteensä rakennuksen jäänteitä on alueella ainakin viisi.

Vuoden 1848 pitäjänkartalla alue on merkitty kruunumaaksi eikä siihen ole merkitty asutusta. Modernia aikaa vanhemmasta asutuksesta ei löydetty karttatodennusta. Modernin ajan asutuksesta saatiin viitteitä vuoden 1954 peruskartasta sekä vuoden 1947 ilmakuvaista.

Kohteelle laadittiin aluerajaus, joka perustuu maastohavaintoihin sekä vanhaan peruskarttaan ja ilmakuvaan.

Kartta 27. Kohteen 5.21. Kähmäkangas kohdekartta. Kohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Kuva 26. Kähmäkankaan rakennuksia vuoden 1954 peruskartalla.

Kuva 27. Kuvankaappaus vuoden 1947 ilmakuvasta. Kähmäkankaan rakennukset näkyvät tien itäpuolella.

Kuva 28. Moderneja rakennuksen jääniteitä alueen eteläkaakkoisosassa. Pohjoiseen.

Kuva 29. Yhden tai kahden rakennuksen jättämä painanne, jonka reunoilla havaittiin kivijalan jäänteet. Länteen.

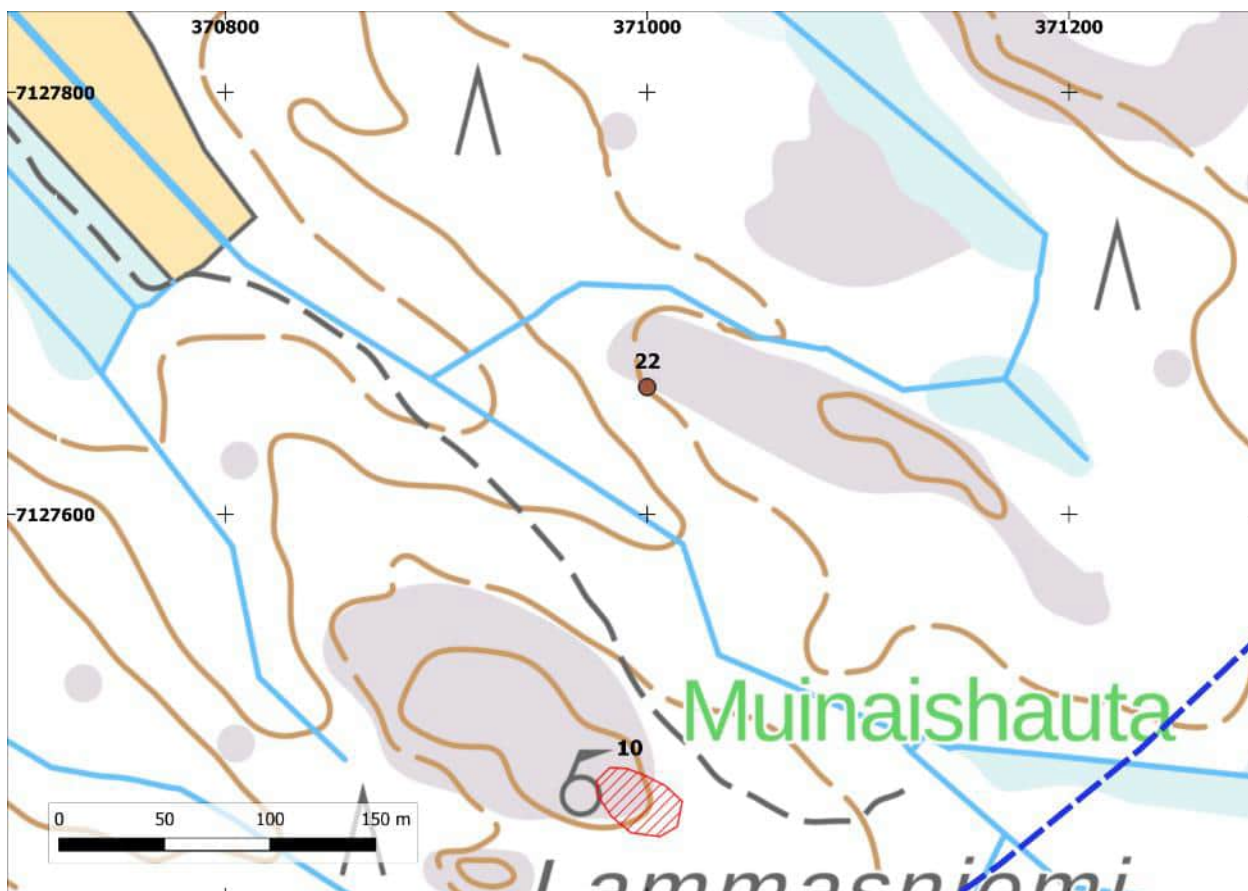
Kuva 30. Moderni betoninen kivijalka ja rakennusjätettä metsäautotien itäpuolella. Koilliseen.

5.22. Kähmäkangas 2

Nimi:	Kähmäkangas 2
Kunta:	Alavieska
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7127660 E 371000 z 53
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee noin 470 metriä metsäautotiestä kaakkoon. Paikalla on rajamerkki, joka koostuu kiviperustasta. Kiviperustan koko on noin 1 x 1 x 0,3 metriä. Osa rajamerkin kivistä on sammaleen peitossa. Rajamerkki sijaitsee kallioalueen eteläreunalla.

Vuosien 1834-35 Taluskylän yhteismaita kuvaavalla kartalla kohdalla on ollut Taluskylään kuuluneiden tilusten välinen raja. Vuoden 1848 pitäjänkartalla kohdalla on ollut kruununmaan ja Taluskylän välinen raja. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on ollut valtionmaan ja Taluskylän raja. Nykyisin kohdalla on kiinteistöraja.

Kartta 28. Kohteen 5.22. Kähmäkangas 2 kohdekartta. Kohteen 5.10. Lammaksiemi aluerajaus on merkitty punaisella vinorasterilla. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla.

Kuva 31. Kähmäkangas 2 rajamerkki. Kivet erottuvat osaksi sammaleen alta. Etelään.

Lähteet

Digitaaliset lähteet:

Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimahanke, Alavieska:
<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/miehennevan-tuuli-ja-aurinkovoimahanke-alavieska>

Kulttuuriympäristö palveluikkuna:
<https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Paikkatietoikkuna, Historialliset ilmakuvat:
<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

Kartat:

Kansallisarkisto

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma).
 Ia.* Pitäjänkartasto.

2431 06 Ia.* -/- -_1 Alavieska, vuosi 1848.

2432 04 Ia.* -/- -_1 Alavieska, vuosi 1848.

2432 04 Ia.* -/- - Kalajoki, Rautio, vuosi 1848.

Maanmittaushallitus

Vanhat peruskartat

2341 06 Talusperä, vuosi 1954.

2432 04 Saukko, vuosi 1954.

Maanmittaushallituksen kiinteistötietopalvelu.

Karta öfwer Metsä och Talus gemensamma Bys samfällighet Ägor belägne i Kalajoki Socken, Salo Härad och Uleå-borgs Län. Garvolii, J., vuosi 1834-1835.

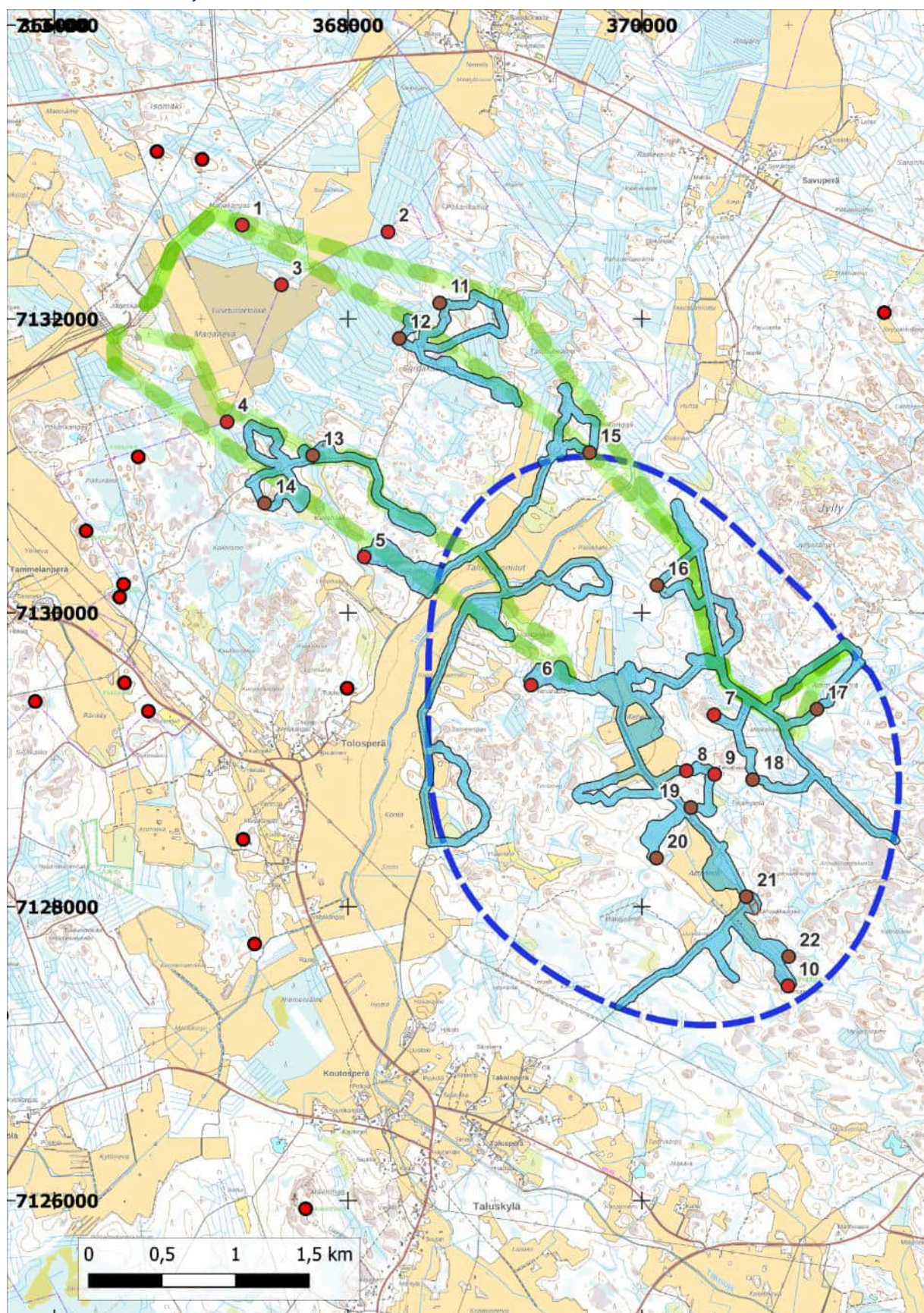
Tutkimusraportit:

Haimila, Miikka 2002. Alavieskan inventointi. Museovirasto.

Poutiainen, Hannu, Tolvi, Akseli ja Tuomenoja Siiri 2023. Kalajoki-Alavieska Marjanevan alueen arkeologinen inventointi 2023. Maanala Oy.

Schulz, Hans-Peter 2014. Tolosperän tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi. Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu.

Maastossa kuljetut alueet

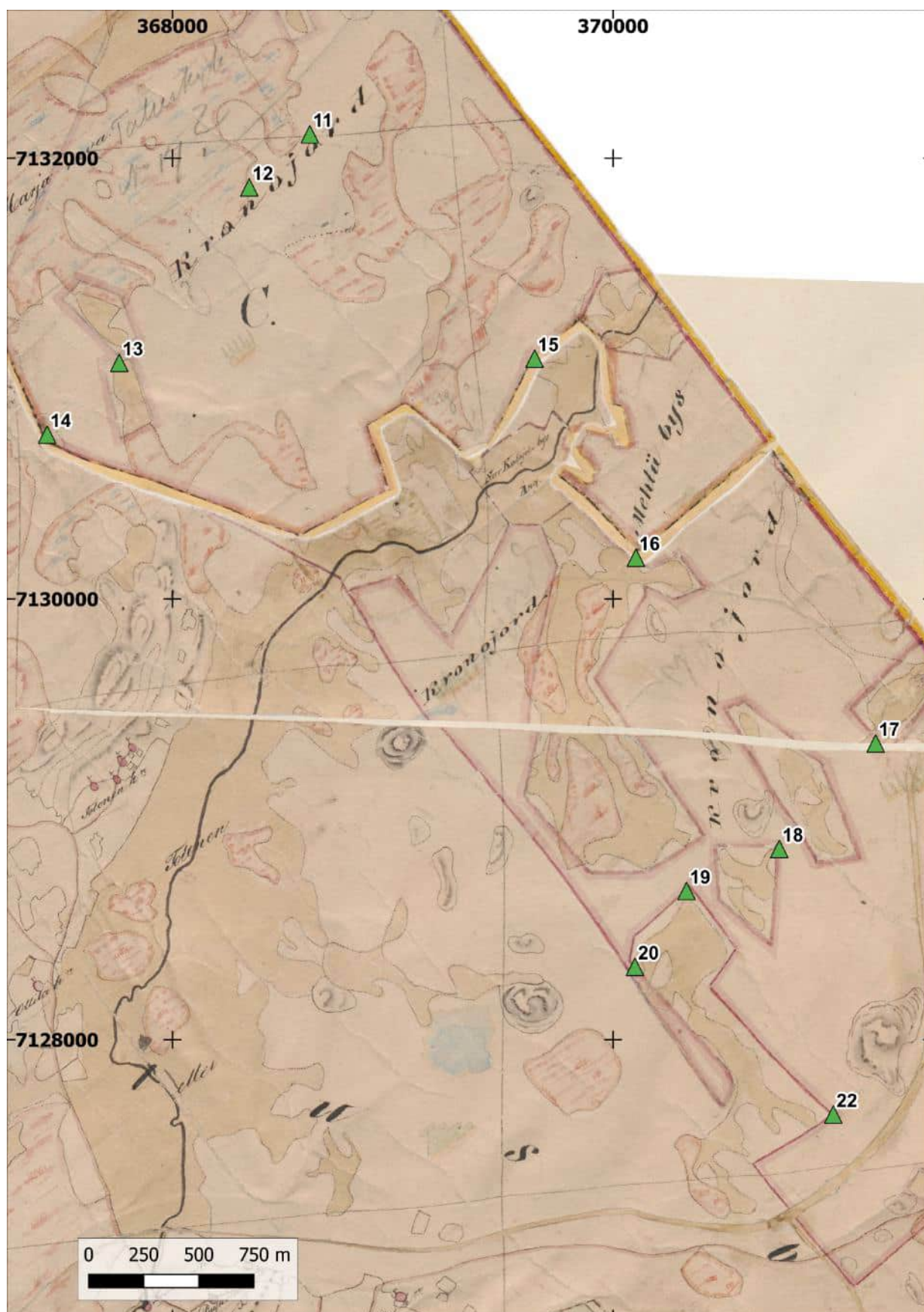

Kartta 29. Inventoinnissa tarkastetut alueet. Tarkastetut alueet on merkitty sinisellä rasterilla.

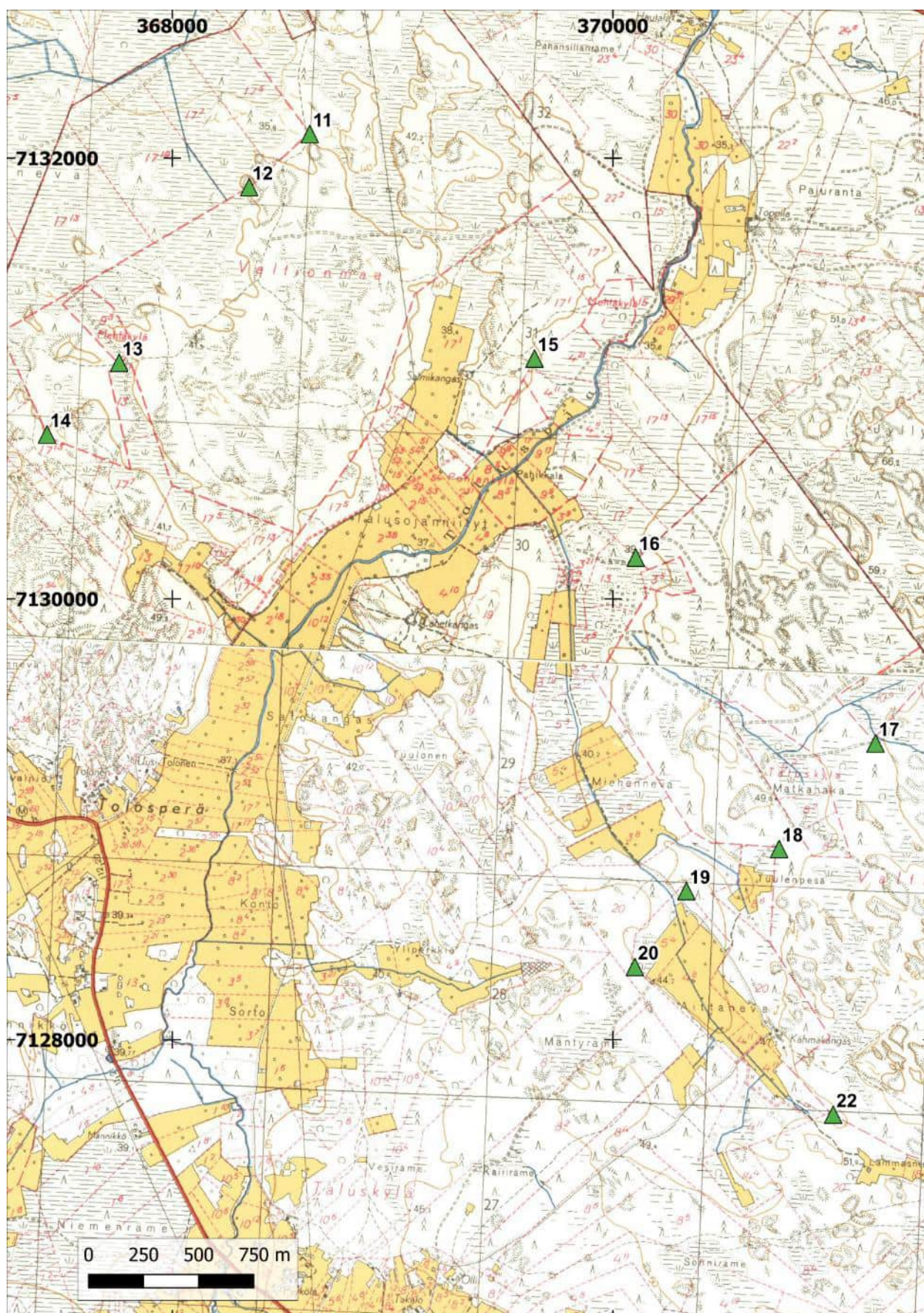
Maastossa paikannetut rajamerkit vanhoilla kartoilla

Kartta 30. Inventoinnissa paikannetut rajamerkit vuoden 1834-35 Taluskylän yhteismaiden kartoilla. Rajamerkit on merkitty vihreillä kolmioilla. Numerot ovat tämän raportin kohdenumeroita.

Kartta 31. Inventoinnissa paikannetut rajamerkit vuoden 1848 pitäjänkartoilla.

Kartta 32. Inventoinnissa paikannetut rajamerkit vuoden 1954 peruskartoilla.

Kuvia

Kuva 32. Aurinkovoima-
aluetta Aittanevalla. Itään.

Kuva 33. Suunnitellun
voimalan aluetta
Aittanevan
luoteispuolella.
Luoteeseen.

Kuva 34. Suunnitellun
sähköaseman aluetta
hankealueen
luoteisosassa. Pohjoiseen.

Kuva 35. Aurinkovoima-
aluetta Miehennevalle.
Koilliseen.

Kuva 36. Suunnitellun
voimalan aluetta
Pahikkalan eteläpuolella.
Itään.

Kuva 37. Suunnitellun
sähköaseman aluetta
Ämmänväärän
pohjoispuolella. Itään.

Kuva 38.
Sähkönsiirtoreitin
vaikutusaluetta
Salmikankaalla.
Luoteeseen.

Kuva 39.
Sähkönsiirtoreitin
vaikutusaluetta
Jäneskankaalla. Itään.

Kuva 40. Maakaapelireittiä
Sammakonkankaan
pohjoispuolella.
Kaakkoon.

